



THE VISKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2433) 1996 SPALIS-OCTOBER 15

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Atgrasi būklė

Ekonominiu atžvilgiu visuomenę paprastai sudaro trys pagrindiniai sluoksniai: vadinamasis elitas, vidurinioji klasė ir varguomenė. Bandymas prievarinti būdų įgyvendinti komunizmo ideologiją skelbtą lygybę nepavyko. Tos nesėkmės griuvėsiuose išsilaisvino Lietuva.

JAU pačią pirmąją laisvės dieną naujieji ir buvusieji vadovai sutartinai pabrėžė: Lietuva pasuko demokratijos keliu. Toks pripažinimas derinasi su išsilaisvinimo džiaugsmu, teikė daug vilčių ateičiai, nors ne visiems buvo aišku, kaip tuo keliu eiti, nuo ko pradėti. Tačiau gyvenimas negalėjo nė minutei stabtelėti. Pertvarkos pyne su klaidomis, nuosirdus darbas su suktėbėmis, laisvės šūkiai su žemo lygio palaikymu, idealistiniai svystelėjimai su į save atlenkais pirštais. Ekonominis gyvenimas kaip ant sieto: stambieji išlieka, smulkūs nubyra. Atitokius pakilo balsai, kad slenkama į dviejų pagrindinių grupių sanklodą — turtuolių ir vargšų. Pradėta rašyti apie Pietų Amerikos valstybių demokratijas, baimintis, kad nepažįstamas kelias klaidina. Kas tik sugeba ar kam prinčina, visi be išimties sliuogia aukštyn, pasinaudodami galimybėmis ir progom, nepaisydami įstatymų. Apie turto grobstymus ir vadinamas privatizacijas — pilni Lietuvos spaudos puslapiai iki šleikštumo. Lygia dalimi kalbama ir rašoma apie varguomenę, ypač Sibiro tremtinius, politinius kalinius, pensininkus ir savo santaupas bankuose praradusius piliečius. O vidurinėsios grupės kaip nebūta, nors ji ir didžiausia, ir reikalingiausia. Tai viso ekonominio gyvenimo, koks jis bebūtų, variklis: profesionalai, ūkininkai, amatininkai, fabriku darbininkai, įvairių žinybų tarnautojai. Jie dursto galą su galu, kantriai laukia, kas bus toliau. Reikia gyventi, reikia dirbti ir už save, ir už kitus.

PAŽIŪROS į darbą, kad kuriant naują sistemą reikia dirbti ir kad darbas nėra prievoles, bet tikrasis ekonominės gerovės stiprinimo pagrindas, atrodo, jau plečiasi valstybinių mastu. O vis dėlto parazitinis elementas dar labai kenkia pertvarkos plėtočiai Lietuvoje. Turtėjimas, surištas su įstatymų nepaisymu, arba ir pati teisėtarka dar sunkokai sprendžiama problema. Pasigirsta balsų, kad valdžia tikrai nesugeba ar nenori ir net atinkamų priemonių nusikaltėlių liudams ardyti, kad yra papirkta valstybės pareigūnai, dirbančių išvien su mafijos vadovais. Tokie atidengimai sukelia slegiančią nuotaiką, stabdo norą savarankiškai stotis ant tvirtesnio pagrindo steigiant verslus, ryžtantis ūkininkauti ar ir apskritai energingiau griebtis bet kokių darbų. Lietuvos prezidentas jau ne kartą yra kvietęs išeivius grįžti tėvynėn. Šiuo metu net ir specialios komisijos posėdžiai, dalinasi nuomonėmis, pasisako spaudoje. Išeivių grįžimo klausimas gyvas. Tačiau tuo reikalu pakalbinus vieną kitą tautietį atsakymas visų beveik tas pats: ten nėra tvarkos. Dauguma gal ir su žemesniu gyvenimo lygiu tolydžio galėtų susitaikyti, jei gyvenamoji aplinka būtų normaliai saugi ir valstybės teisėtarka jokių abejonių nekeltų. Tikimasi, kad po naujo seimo rinkimų tie svarbūs klausimai bus pirmieji reikšmės. Nėra abejonų, kad nuo jų tinkamo išsprendimo priklausys ir ekonominis reikalų tvarkymas, išnyks toji skaudi, atgrasi būklė. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Kvebeko ir Kanados netektis

Roberto Bourassos mirtį spalio 22 d. Montrealio ligoninėje tenka laikyti skaudžia netektimi ir Kvebekui, ir Kanadai. Velionis Kvebeke yra laikomas per anksti mirusiu šios provincijos sūnumi, jos politikai atidavusių tris dešimtis metų. Keturioliką metų jam teko būti Kvebeko premjeru, šias pareigas pradėjusiu vos trisdešimt šešerių metų amžiaus, odo vėžiu mirusiu tik šešiasdešimt trejų. Tokiam amžiui daugelis tik pradeda savo politinį gyvenimą. Velionis, liberalas, buvo Kvebekui ištikimas politikas, kovojęs už šios prancūziškosios provincijos teises, bet jį norėjęs matyti laimingą federacinėje Kanadoje. Tad jis stengėsi, kad Kvebeko norimas teises Kanados konstitucijon įtrauktų Meech Lake sutartis 1990 m. ir Charlottetown susitarimas 1992 m. Deja, šių dviejų svarbių sutarčių neįsteigė įgyvendinti jų du pagrindiniai rėmėjai — Kvebeko premjeras R. Bourassa ir Kanados ministras pirm. B. Mulroney. Tad Kvebekas ir dabar nėra pasirašęs Kanados naujosios konstitucijos, kurią paruošė ministerio pirm. P.E. Trudeau liberalų vyriausybė.

Kanados parlamente R. Bourassos mirties pranešimas buvo sutiktas vėliavos nuleidimu pusėn stiebo, vykio posėdžio sustabdymu. Turėtas disku-

sijas pakeitė pirmieji atsiliepiimai apie mirusį politiką. Pasak ministerio pirm. J. Chretien, velionis buvo politikas, didžiausias, kad jam teko būti kanadiečiu ir kvebekiečiu. Esą jis tvirtai tikėjo, kad Kvebeko vieta yra kartu su Kanada. Panašios nuomonės buvo ir kiti Kanados parlamento nariai. Reformininkų vadas P. Manningas žavėjosi R. Bourassos ryžtingumu, kad jis, net ir sirgdamas odo vėžiu, tęsė savo darbą. Du narius parlamentą turintį Kanados konservatorių vadą J. Charestą tebino nuolatinis velionies domėjimasis Kanados konstitucija ir jos galimomis reformomis, kurių reikia Kvebekui. R. Bourassos pagerbimas Kanados parlamente buvo baigtas visų jame tą dieną buvusių narių tylos ir susikaupimo minute.

Kalbėdamas už parlamento ribų, R. Bourassos mirtį apgailestavo Kanados gubernatorius R. LeBlanc. Jam velionis buvo drąsių įsitikinimų politikas, ištikimas Kvebekui ir Kanadai. Pasak Ontario liberalų buvusio premjero D. Petersono, atmetus Meech Lake sutartį, federacinė Kanada išsilaukė tik R. Bourassos pastangų dėka. Buvęs Kanados liberalų ministras pirm. P. E. Trudeau velionį laikė drąsiu ir ryžtingu vyru, viską atidavusiu savo provincijai. Dabartiniam Ontario konservato-



1996 m. „Poezijos pavasaryje“, įvykusiame Maironio muziejuje Kaune, vainikuotas ažuolo lapų vainiku poetas KORNELIJUS PLATELIS. Jo dešinėje — PETRAS PALILIONIS, kairėje — Kauno vicemėrė V. V. MARGEVIČIENĖ. Nuotr. A. Kairio

Vokiečiams rūpi Baltijos valstybės

Jų žiniasklaida rašo apie baltiečių priėmimą į Šiaurės Atlanto sąjungą — ir jiems durys į ją esančios atviros. Grupė vokiečių mokytojų lankėsi Lietuvoje, užmezgė ryšius su Šiaulių gimnazija. Mirė didis Lietuvos bičiulis Augsburgio arkivyskupas Josef Stimpfle

KAZYS BARONAS, Vokietija

Ir atostogų metu būdamas Italijoje nenutraukiau ryšio su spauda. Tiesa, poilsio miestelį prie Viduržemio jūros vokiški ir angliški laikraščiai pasiekdavo su kelių dienų pavėlavimu, tačiau ir jie svetimausių buvo greitai išperkami, tad jau tik atidarius duris, reikėjo skubėti į krautuvę, nes po pietų svetimos spaudos lentyna būdavo beveik tuščia.

Amerikiečio pareiškimas

Vokiškas savaitraštis „Bild am Sonntag“ rugsėjo 8 d. išspausdino platų bendradarbio pasikalbėjimą su JAV užs. reikalų ministeriu Christofer'u, liečiantį patį patį ŠAS plėtrą į Vidurio ir Rytų Europą. Vienas vokiečio klausimas taip skambėjo: „Kuriais metais laukiate ŠAS praplėtimo ir kurios valstybės bus pirmiausia įjungtos?“ Atsakymas: „1997 m. ŠAS viršūnių konferencijoje bus pradėti pasitarimai. Dar kartą pabrėžiame — durys yra atviros visiems nariams, kurie pas mus ir vėliau įsijungti norės“. Bendradarbis: „Kaip su Baltijos valstybėmis Estija, Latvija, Lietuva?“ W. Christofer: „Baltijos valstybės yra mums labai svarbios taikos partnerystei. Jeigu jos ir nebus pirmosios priimtos į ŠAS, Lietuva, Latvija ir Estija turi žinoti, kad durys ir joms yra atviros“.

Vokiečio pasisakymas

Vokietijos žiniasklaida, ypač įtakinga didžioji spauda daug vietos skyrė ŠAS pasitarimui Norvegijos Bergene. Pasirodo, Vokietijos krašto apsaugos min. Volker Riuhe, vykdamas į šią svarbią konferenciją Skandinavijos valstybėje, buvo sustojęs Danijos sostinėje, kurioje vyko Baltijos jūrą liečiančių valstybių posėdis. Spauda rašė, kad V. Riuhe džiaugsmingai buvo sutiktas baltiečių, ypač jam pareiškus, kad Lietuvai, Latvijai ir Estijai bus padarytas pirmas žingsnis, suteikiant „super partnerystę“ bei įsteigiant Baltijos

rių premjerui M. Harriui atrodė, kad dideli nuopelnai dėl dabartinės Kanados federacijos išsilaikymo priklauso R. Bourassai. Esą jam tekdavo kreiptis į R. Bourassą, ieškant politinių sprendimų savajai Ontario provincijai. Kvebeko liberalų vadas D. Johnsonas, pralaimėjęs provincinio parlamento rinkimus separatistams ir jų premjerui L. (Nukelta į 9-tą psl.)

valstybių sostinėse ŠAS (NATO) raštines, siekiant bendrų uždavinių, tačiau nekeičiant kolektyvinės gynybos. Spauda taip pat rašė, kad Baltijos valstybės artimiausiu metu nebus priimtos į ŠAS. „Tačiau, išvengę tokio smūgio, baltiečiai turi vesti derųs su Europos sąjunga,“ — pareiškė V. Riuhe.

Rusijos kariuomenė

A. Lebed pasikalbėjime su „Večernaja Moskva“ laikraščiu pareiškė, kad dar šį rudenį Rusijos kariuomenėje gali įvykti maištas. Reuterio agentūra toliau rašo, tam esą daug priežasčių: labai blogas aprūpinimas maistu, neišmokėtos algos, karių savižudybės. Siemet jau nusizūdė 123 kariai. Tai 28% daugiau nei 1995 m. Tūkstančiai karių neturi uniformų, apavo, jokios ginklų. Ir Čėčėnijoje Rusijos kariai buvo blogai maitinami, blogai techniškai aprūpinti. Buvę pasiūti nepatyrę naujokai kovai su partizanais. A. Lebed kariuomenės padėtį pavadino tautine gėda, palyginamas ją su caro kariuomene, kuri Pirmajame pasauliniame kare negalėjo pasipriešinti sukilusiems bolševikams.

Lietuvos bičiulio mirtis

Rugsėjo 13 d. Miuncheno dienraštis „Sueddeutsche Zeitung“ pranešė, kad rugsėjo 12 d., eidamas 80-tuosius metus Augsburgio ligoninėje nuo kraujo išsiliejo smegenyse mirė arkiv. Josef Stimpfle. Velionis buvo didelis lietuvių tautos rėmėjas, gerai pažinęs jos kančią sovietinėje priešpaujoje, parašęs N. Sadūnaitės atsiminimų leidiniui (vok. „Gottes Untergrundkaempfer“) 4 psl. įvadą.

Prieš dešimt metų visiškai netikėtai buvau sutikęs velionį Vėlinių dieną Augsburgio kapinėse. (Nukelta į 9-tą psl.)



Vokiečių mokytojai Lietuvos Kryžių kalne. Nuotrauka — iš vokiečių spaudos

Savaitė Lietuvoje

Sutartis dėl branduolinių bandymų

Lietuvos nuolatinė misija Jungtinėse Tautose praneša, kad spalio 7 d. Niujorke Lietuvos užsienio reikalų ministeris pasirašė sutartį dėl visapusiško branduolinių bandymų uždraudimo (Comprehensive Nuclear Test-Ban Treaty). Lietuva tapo 113-ąja valstybe, pasirašiusia šį dokumentą.

Šia sutartimi valstybės įsipareigoja nevykdyti jokių branduolinių ginklų sprogdomųjų bandymų ar kitokių branduolinių sprogdomųjų bandymų savo ar jų jurisdikcijoje esančiose arba kontroliuojamose teritorijose. Jos įsteigia Visapusiško branduolinių bandymų uždraudimo organizaciją, kurios pagrindinė užduotis — tikrinimo tvarkos tarp valstybių narių dėl branduolinių bandymų nevykdymo nustatymas. Organizacijos būstinė įsikurs Vienoje (Austrijoje).

Patvirtinta laisvosios prekybos sutartis

Spalio 3 d. Latvijos seimas patvirtino Baltijos valstybių laisvosios prekybos žemės ūkio produktams sutartį, jų ministerių pirmininkų pasirašytą liepos 16 d. Vilniuje, skelbia „Respublika“. Sutartį patvirtinus, Baltijos kraštuose įsigalioja laisvosios prekybos zona. Tarp Latvijos, Lietuvos ir Estijos panaikinami visų žemės ūkio produktų, kurių gamyba patvirtinta dokumentais, įvežimo ir išvežimo muitų mokesčiai ir kiekybės apribojimai. Sutartyje taip pat numatytos priemonės vietinės rinkos apsaugimui „jeigu importo apimtys ims kelti grėsmę vietos gamintojų interesams“.

„Lietuvos rytas“ (nr. 225) skelbia, kad sutarties patvirtinimas vėlavosi dėl Latvijos seime kilusių ginčų, besibaiminant, jog pigesni lietuviški maisto produktai užplūs Latviją. Lietuvos žemdirbiai perspėjami nekaupiti grūdų atsargų tikintis, kad jas galės vežti į Latviją sutarčiai įsigaliojus, nes grūdus ir obuolius eksportuoti bus draudžiama.

1995 m. Lietuva į Latviją eksportavo maisto produktų už 95,4 mln. litų, importavo už 17,6 mln. litų. Į Estiją žemės ūkio produktų eksportuota už 63,8 mln. litų, įvežta už 29,7 mln. litų.

Lankėsi Slovėnijos delegacija

ELTOS žiniomis, spalio 3 ir 4 d.d. Lietuvoje lankėsi Slovėnijos užsienio reikalų delegacija. Su Lietuvos UR ministru Povilu Gylu pasirašyta dvišalė laisvosios prekybos sutartis, įsigaliosianti kitų metų sausio 1 d. ir kurios nuostatais bus laipsniškai mažinami muitai Slovėnijoje arba Lietuvoje pagamintiems

gaminams. „Daugeliui pramonės prekių muitai bus visai panaikinti, o didžiajai daliai žemės ūkio produktų tarifai bus gerokai sumažinti.“

Pracitais metais prekybos apyvarta tarp šių dviejų valstybių siekė 9 mln. JAV dolerių, o š.m. pirmą pusmetį — 5 milijonus JAV dolerių. Slovėnijos UR ministras Davorinas Kračunas pareiškė, kad jo valstybė remia Lietuvos siekį tapti Vidurio Europos laisvosios prekybos sutarties (CEFTA) organizacijos nare.

Bendradarbiaus saugumo tarybos

Kaip praneša ELTA, rugsėjo 26 d. Nidoje susitiko Lietuvos valstybės saugumo departamento bei Rusijos federacijos federacinės saugumo tarnybos Karaliaučiaus srities valdybos delegacijos. Susitikime nuspręsta bendradarbiauti kovojant su narkotikų ir alkoholio kontrabanda, nelegalių ginklų gabenimu ir prekyba, tarptautiniu terorizmu, nelegalia migracija. Numatoma ne tik keistis informacija, bet ir vykdyti bendrą veiklą.

Lenkijos ir Lietuvos atstovybė

„Lietuvos ryto“ (nr. 220) žiniomis, rugsėjo 18 d. Vilniuje buvo atidaryta Lenkijos ir Lietuvos ūkio rūmų atstovybė, antroji Lietuvoje (pirmoji — Marjampolėje). Ši visuomeninė organizacija, įsteigta prieš ketverius metus Suvalkuose (Lenkijoje), organizuoja verslininkų susitikimus, muges, padeda savo nariams išspręsti juridines ir finansines problemas.

Rūmams priklauso 25 Lietuvos ir apie 300 Lenkijos verslininkų. Tarpusavio prekybos apimtys praėjusiais metais siekė 252 mln. JAV dolerių. Lenkija į Lietuvą eksportavo 188 mln. JAV dolerių vertės gaminių.

Spalio pradžioje naujų ūkių rūmai Kaune surengė tarptautinę mugę „Polexport“, kurioje dalyvavo 250 Lietuvos ir Lenkijos bendrovių.

Vyks referendumas

OMRI ir „Lietuvos ryto“ žiniomis, rugsėjo 19 d. Lietuvos seimas priėmė nutarimą (62 už, 25 prieš, 14 susilaikė), kad spalio 20 d. kartu su įvyksiančiais rinkimais į seimą būtų surengtas referendumas. Rinkėjams bus siūloma pritarti seimo narių skaičiaus sumažinimui nuo 141 iki 111, ciliniui seimo rinkimus rengti kas ketveri metai antrąjį balandžio sekmadienį bei tam, kad ne mažiau kaip pusė valstybinio biudžeto būtų skiriama socialinėms reikmėms.

Seimo opozicijos nuomone, Konstituciją būtų įmanoma pataisyti ir seime. Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatorių)

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje

Atgrasi būklė

Parazitinis elementas Lietuvoje labai kenkia reformoms
Vokiečiams rūpi Baltijos valstybės
Durys į Šiaurės Atlanto sąjungą Lietuvai, Latvijai, Estijai atviros
Lietuvos rusai negali skystis
Žymūs rusų kultūrininkai mėgsta lankytis Lietuvoje
Aplankėm lietuvių salelę Gudijoje
Stebina šio krašto mūsų brolių ištvermė ir meilė Lietuvai
Lietuvių sielovados rūpesčiai
Metinis Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės suvažiavimas
Kazokai išduodami sovietams
Didžiausias moralinis smūgis karius buvo britų melas
Kuklas mokslininko prisiminimas
A.a. prof. dr. P. Slavėno atminimui atidengta paminklinė lenta
Vaidai ir veidai tėvynėje
Laureatas, apvainikuotas ažuolo lapais, gavo piniginę premiją
Svarbiausia žmonijos knyga
Prof. kun. Antano Rubšio Šv. Raštas išvydo lietuviškąjį pasaulį



2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes
to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Aršiausia kova vyks po rinkimų

VILIUS BRAŽENAS

Nors JAV spaudoje ir televizijoje vyrauja prezidentinių rinkimų klausimai, tikra kova už "Amerikos sielą", už JAV ir per tai už pasaulio ateitį, kaip ir visada, vyksta JAV kongreso rinkimuose perrenkant visus Atstovų rūmų narius ir trečdalį senato narių.

Ir šiemet prezidentiniuose rinkimuose labai maža tikro filosofinio ar ideologinio skirtumo tarp didžiųjų dviejų partijų kandidatų. Paprastai jie pirmyn prasiiveržia su valdančiosios grupės (pinigo ir spaudos kontrolės) pagalba. Po to būna, kaip toje "Annie Get Your Gun" filmo dainoje: "Ką tu bedarytum, aš galiu geriau."

Pagal patikimus apklausos duomenis beveik 90% Vašingtono spaudos didžiųjų pasisakė 1992 m. balsavę už liberalą Bill Clinton. Tad nenuostabu, kad ir 1996 m. rinkimuose JAV didžioji spauda, ypač televizija, pro pirštus žiūri į Baltųjų rūmų skandalus. Jiems negalioja lietuviški posakiai – "toks tokį pažino, ant alaus pavadinio" arba "su kuo sutapsi, tuo ir pats tapsi". Artimi prezidento ir jo žmonos draugai "nusižudo", priversti atsistatydinti, pakliūna į teismus bei kalėjimus, o didžioji spauda stebisi, kad "niekas nelimpa prie prezidento". Kaip gali kas prilipti, jeigu spauda užuot "klįjū", naudoja tik "politinį muilą".

Būtu, žinoma, visai kita situacija, jeigu prieš "liberalą" Clinton'ą (demokratą) respublikonų partijos "rabinai" būtų iškėlę konservatyvų Patrick Buchanan arba bent jau ekonominiu požiūriu dešinį Steve Forbes. Dabargi respublikonų kandidatų tapo drungnas senatorius Bob Dole. Pasak žurnalisto Joseph Sobran, sen. Dole turi daugiau bendro su Bill Clinton'u negu su respublikonais, jo buvusiais oponentais pirminiuose rinkimuose – Buchanan'u ir Forbes. Ginčuose su Clinton'u jis nestovi ant tvirtų konservatyvių pamatų, kad balsuotojai galėtų matyti aiškų skirtumą tarp kandidatų. Net ir aiškiai ryškaus patriotizmo bei tiesumo, moralinio dviejų kandidatų skirtumo Bob Dole negali panaudoti, nes savo senato derybų metais buvo įpratęs ieškoti kompromisų. Todėl keistai atrodo kompromisai tarp moralumo ir nemoralumo.

Visai kitaip atrodo grumtynės tarp demokratų ir respublikonų kongreso rinkimuose, kuriems didžioji spauda neturi tiek daug tiesioginės įtakos. Čia jau lemia, ypač Atstovų rūmų rinkimuose, tiesioginis kandidatų susitikimas su balsuotojais, vietinė spauda ir sava įtaka vis auganti dešinioji ("pogrindžio") spauda bei radijo pokalbių programos, per kurias balsuotojai išgirsta informaciją bei idėjas,

nutykimas didžiojoje spaudoje.

Būna betgi atvejų, žinoma, kai ir čia visu svarių įsikiša didžioji "liberalinė" spauda bei kairiosios organizacijos. Paprastai tokį įsikišimą matome, kai kas šešeri metai kandidatuoja antisovietas, antiliberlas ir globalistų priešas sen. Jesse Helms iš N. Carolinos valstijos. Kadangi N. Carolinos žemės ūkis stipriai priklauso nuo tabako pramonės, galima įtarti, jog ir staiga pasklidusi prieštabinė pasiutligė, pamirštant daug didesnį narkotikų pavojų, šiemet iškilo daliniai todėl, kad sen. Helms vėl kandidatuoja į senatą.

Nei amerikiečių dauguma, nei pabėgėlių nuo komunizmo dauguma nėra įsisamoninę JAV kongreso konstitucinės galios pirmumo. Todėl taip ilgai JAV kongrese vyravo "etnikams" gražius žodžius kėlę Sovietijos vergvaldžius rėmę pavergtųjų tautų nedraugai.

Tikras ideologinis karas Amerikoje vyks po lapkričio mėnesio rinkimų, nepaisant kas belaimėtų prezidentinius rinkimus. Šiuo metu demokratų – kairieji radikalai tyli. Jie balsuos už Bill Clinton'ą. Pastarasis, norėdamas balsuotojams įtikti, kalba kaip "naujas demokratas", bet kairiesiems žada vėl atsisukti į juos rinkimus laimėjęs.

Panašiai elgdamiesi už Bob Dole balsuos ir daugelis respublikonų. Tikrieji pastarųjų darbininkai "pėstininkai" jaučiasi atstumti ir apvilti ne tik kandidato Dole, bet ir visos centrinio partijos komiteto "rabinijos". Todėl Bob Dole negali tikėtis entuziastingo respublikonų partijos pašaknų paramos. Eilė dešinių grupių – libertarų, Mo-

kesčių mokėtojų ir net gera dalis (Ross Perot) Reformų partijos žmonių ragino P. Buchanan'ą išeiti iš respublikonų partijos ir kandidatuoti trečios partijos vardu. Matyt, nenorėdamas būti pakaltintas galimu Bob Dole pralaimėjimu, Buchanan nutarė patylėti iki po lapkričio rinkimų.

Po tų rinkimų prasidės tikras ideologinis šurmulis abiejose didžiosiose partijose. Kairieji radikalai bandys atgauti pozicijas demokratų partijoje, nepaisant kas belaimėtų prezidentinius rinkimus. Respublikonų partijoje, apie Buchanan'ą susipletę konservatoriai ima valyti respublikonų partijos centrinių komitetą nuo "Rockefellerio respublikonų" ir stengsis padaryti respublikonų partiją aiškiai konservatyvia, amerikietiška, religiniais pagrindais paremta, antiglobalistine. Tuo atveju atkristų trečiosios konservatyvios partijos, galinčios konkuruoti su dviem didžiosiomis partijomis, steigimo reikalas. Toks reikalas iškiltų tik tuo atveju, jeigu Bob Dole patektų į Baltuosius rūmus.

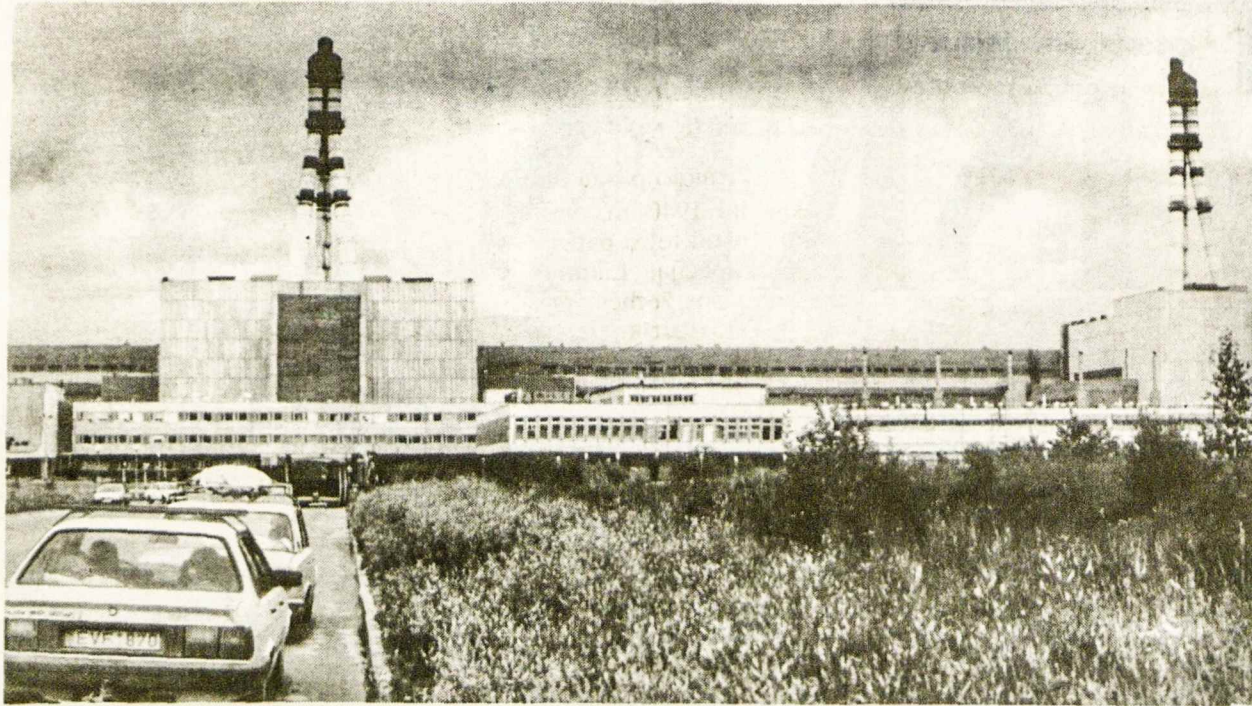
A+A

RAMUTEI GRIGONIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą ADOMĄ ir sūnus su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Irena ir Antanas Patašiai



Ignalinos atominė elektros jėgainė. Turbūt niekas negali pasakyti, ar tai Lietuvos džiaugsmas, ar nelaimė...

Nuotr. Alf. Laučkos

SPAUDOS BALSAI

Lietuvos rusai negali skustis

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" 1996 m. rugsėjo 12-18 d.d. laidoje palankiai atsiliepia apie rusų tautinės mažumos padėtį Lietuvoje: rusai, kurie gyvena Lietuvoje ligi 1990 m., neturėjo jokių sunkumų gauti Lietuvos pilietybę, valdžios pinigais yra išlaikomas rusų teatras, mokyklos, rusų kalba yra leidžiamas literatūros žurnalas "Vilnius", veikia cerkvės ir kultūros centrai. Apie rusų spaudą Lietuvoje laikraštis rašo:

"Vis dėlto Lietuva nenustoja stebinti: nepaisant tokio demografinio išsibarcymo (rusų didelė dauguma gyvena Vilniuje, Klaipėdoje, Visaginė, J.B.), čia išeina rusų kalba ligi dešimties (!) laikraščių, kurių du ('Večernyje Novosti' ir 'Echo Litvy') yra dienraščiai. Be to, kai kurių laikraščių tiražas siekia 30-40.000 egzempliorių. Trys pirmiaujaantieji lietuvių laikraščiai verčia savo turinį į rusų kalbą (du didžiausi dienraščiai duoda savo straipsnių savaitinę apžvalgą rusų kalba). To priežastys yra labai paprastos: visų pirma iš Rusijos gaunama mažai spaudos, o antra – praktiškai visi suaugę Lietuvos gyventojai moka rusų kalbą. Laikraštis 'Litovskij Kurier' daro savaitinę Maskvos spaudos apžvalgą ir per metus jo tiražas pakilo ligi 30.000 egzempliorių (priminsim, kad Lietuvos gyventojų skaičius siekia apie keturis milijonus žmonių). Norėdami sužinoti kas vyksta Rusijoje, šį laikraštį mielai perka ir lietuviai".

"Ruskaja Mysl" taip pat pabrėžia, kad Lietuvoje mėgsta lankytis bei gyventi žymūs rusų prozininkai, poetai, menininkai ir aktoriai. Laikraštis mini Nobelio premijos laureatą J. Brodskį, poetę N. Gorbachev-

kają, prieš karą čia gyvenusių prof. L. Karsaviną, o kompozitorius R. Ščiodrinas ir garsi balerina M. Pliseckaja netgi gavo Lietuvos pilietybę. Beje, šiais metais Pliseckajai sukako 70 metų. Šia proga ji pasirodė Maskvos "Bolšoj" teatro scenoje. Įėjimo bilietai kainavo tik ... ligi 500 JAV dolerių. Vėliau ji šoko Niujorke su saviu atsivežusi jauna, bet jau garsėjančia Vilniaus šokėja Egle Špokaite.

Lenkų baimė

"Kurier Wilenski" š. m. rugpjūčio 16 d. laidojo rašo: "Seimo atstovas (Maciejkianiec) nusistebėjo, kad LDDP nepadarė jokių išvadų iš paskutiniųjų savivaldybių rinkimų, kurie parodė, kad LDDP 'kova su tautinėmis mažumomis turėjo šiai partijai fatališkų pasekmių'. Dalyvaujantis spaudos konferencijoje Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas Jan Sienkiewicz paaikšino, kokios priemonės yra naudojamos suvaržyti rinkimuose lenkų tautinei mažumai. Prie šių suvaržymų visų pirma priklauso 5% slenkstis".

LDDP pralaimėjo savivaldybių rinkimus ne todėl, kad per mažai pataikavo lenkams, bet todėl, kad nuskurdino kraštą. 5% slenkščio lenkai neturėtų bijoti, nes pagal statistiką Lietuvoje jų yra 7%, o kai kurie lenkų veikėjai jų randa net 10%.

Lietuvos pietryčių mokyklos

Toje pačioje "KW" laidoje rašoma: "Vakar (rugpjūčio 15 d.) Vilniaus rajono administracijos patalpose įvyko pasitarimas tema: 'Švietimas pietryčių Lietuvoje. Problemos ir perspektyvos'. Jo išvakarėse rugpjūčio 14 d. Lietuvos vyriausybė

nusprendė įsteigti pradinę lietuvišką mokyklą Akmenynėje ir paversti Buivydiškių bei Turgeilių pradžines mokyklas pagrindinėmis ir taip pat paversti Sužionių ir Medininkų vaikų darželius – pradžines mokyklas pagrindinėmis mokyklomis. Tai finansuos valdžia. Per pasitarimą buvo aštriai pasisakyta, kad pietryčių Lietuvoje lenkų savivaldybės nestieigia lietuviškų mokyklų. Vilniaus rajono tarybos narys P. Janušauskas apgalvėstavo, kad jo motina mokė lietuvių kalbos netgi Sibire, o šiandien lietuviai vaikai dėl savivaldybės veiksmų neturi galimybės Lietuvoje mokytis gimtąja kalba".

Idomu, ar LDDP valdžiai pavyks ištesėti lietuviškų mokyklų finansavimo pažadą?

Prezidentų susitikimas ir tikrinių vardų rašymas

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š. m. rugsėjo 20-22 d. laidojo rašo: "Lietuvos ir Lenkijos prezidentai Algirdas Brazauskas ir Aleksander Kwasniewski šio mėn. 19 d. susitikę Gdynėje Lenkijos laivyno raketiniame flagmano laive 'Warszawa' apibūdino lenkų-lietuvių santykius kaip labai gerus praktiškai visose srityse. Abu prezidentai atviroje jūroje kalbėjosi intymiai vieni du, be to, dar buvo ir oficialūs posėdžiai".

1995 m. gegužės mėn. Maišiagalos giriose įvykęs prez. A. Brazausko ir Latvijos prez. G. Ulmanio privatus akis į akį pokalbis dėl sienos Baltijos jūroje nustatymo nebuvo Lietuvai naudingas.

Smulkiau apibūdines tuos gerus Lietuvos-Lenkijos tarpvalstybinius santykius, laikraštis rašo: "Atsakydamas į radijo 'Wilia' korespondentės klausimą Brazauskas pripažino, kad išduodant lenkų kilmės piliečiams asmenis bei nuosavybės pažymėjimus atsiranda sunkumų su jų pavardžių rašyba. Kartu jis išreiškė viltį, kad šiuo klausimu pavyks surasti 'bendrą kalbą'".

Nuo 1990 m. bendros kalbos dar nesurasta. Taisyklės, liečiančios lenkų vardų rašymą, nustatytos knygoje "Nelietuviškų tikrinių vardų rašymas" liko atmetos. Tai buvo padaryta 1991 m., kai Lietuvos AT leido nuo tautinių mažumų pavardžių atvesti lietuviškas galūnes -is, -as, -aitė ir -ienė, bet paliko jų rašybą lietuvišku raidynu, kuris skiriasi nuo lenkiško. Pagal Lietuvos-Lenkijos 1994 m. sutartį buvo sutarta palikti lenkiškomis pavardėmis jų lenkišką ištartimą, bet nesutarta dėl rašybos. Nesutarta dar ligi šiol, nes lenkai nori, kad lenkiškos pavardės būtų rašomos ir tariamos kaip daro lenkai, tačiau tai dėl įvairių priežasčių nėra įmanoma. Šiuo metu lenkų pavardės ir vardai spaudoje įvairiai yra rašomi. Suvalkų trikampio lietuvių pavardės yra lenkiškai rašomos ir skaitomos. J.B.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įraš
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

A+A

RAMUTEI GRIGONIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžiai užuojautą vyrui ADOMUI, sūnams – JUOZUI, ALEKSUI ir RIMUI su šeimomis, seseriai JULIJAI, broliui ALGIUI ir jų šeimoms.

A. L. Smolskiai
P. L. Murauskai

V. L. Šuikiai
J. Vingelienė

Buvusiam Lietuvių Namų valdybos pirmininkui

A+A

ALEKSUI PETRYLAI

mirus,

žmoną BRONĘ, dukras – BIRUTĘ ir ZINĄ, jų šeimas bei gimines Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Toronto Lietuvių Namų valdyba,
Toronto Lietuvių Namų vyrų būrelis ir LN nariai

MIELAM ARTIMUI

A+A

HENRIKUI SAKALAIUSKUI

amžinybėn iškeliavus,

reiškiame gilią užuojautą jo broliams, seserims bei visiems artimiesiems Lietuvoje –

A. Bričkus

M. Račys

D. Renkauskas

T. Stanulis

V. Mikšys

ISKILIAM SPORTO DARBUOTOJUI

A+A

JUOZUI BALSUI

staiga mirus,

žmoną ONUTĘ, vaikus – INĄ ir ALGĮ, seserį GENUTĘ su šeima, visus gimines, artimuosius, draugus nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi –

ŠALFASS-ga

A+A

JUOZUI BALSUI

staiga mirus,

jo žmoną ps. ONUTĘ, dukrą ps. INĄ, sūnų ALGĮ, seserį s. GENUTĘ VALIŪNIENĘ ir jos šeimą skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

"Šatrijos" ir "Rambyno" skautų-čių tuntai
ir skautininkų-kių draugovės

Mielam jaunystės draugui, rezistentui,
veikiam sporto darbuotojui

A+A

JUOZUI BALSUI

taip anksti ir staiga iškeliavusiam į amžinybę, žmoną ONUTĘ, dukrą INĄ, sūnų ALGĮ su šeima, seserį EUGENIJĄ VALIŪNIENĘ su vyru ALGIU ir jų šeima, brolio a.a. VYTAUTO BALSIO šeimą ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės skausmu –

Tadas ir Irena Bukaveckai,
Aldona Bukaveckaitė-Mackevičienė,
Ina Bukaveckaitė-Kurauskienė
Chicago, JAV

A+A

JUOZUI BALSUI

mirus,

netekties valandą nuoširdžiai užjaučiame savo mielą draugę INĄ BALSYTĘ, jos mamą ir visus jų artimuosius. Liūdesyje esame su Jumis –

Gailius ir Daniela Draugeliai

Ginta Draugelytė

Rūta Virkutytė

Julija Minkūnaitė

Darius Sužiedėlis

Paulius ir Patricia Mickai

Romas Garbaliuskas

Linas ir Nerija Orentai

Rūta Kalvaitytė

Sigitė Šnipaitė



Dail. MAGDALENOS STANKŪNIENĖS meno parodoje Vilkiškių, stovi J. ŽYGAS



Kiršuose su kultūriniais veikėjais. Iš kairės: aktorius Petras Venslovas, Saulius Buračas (S. Neries sūnus), Judita Vaičiūnaitė, Julija Švabaitė, P. Keidošius, Juozas Žygas, Marija Remienė, Valentinas Sventickas (kalba) – Rašytojų sąjungos pirmininkas

Lietuvą po 52 metų aplankius VI

JUOZAS ŽYGAS

Važiudami iš Vilkiškių, pirmiausia sustojome Paceriu dvare. Gražūs rūmai, oficina ir pilies bokšto imitacija. Viskas dar gana gerai atrodo. Todėl ir atvežė pasižiūrėti, nes ateinančią savaitę jau bus pradėti remonto darbai. Visą sutvarkius, juose įsikurs Vilkiškių rajono muziejus.

Tolstant nuo Vilkiškių gamtovaizdis darosi daugiau bangutas. Atvažiuojame į Kybartus, bet juose nesustoję važiuojame pietų link. Artėjant prie Vištyčio tų kalnelių dar padaugėjo. Pamatėme pastatus ir įvažiuojame į didelį kiemą. Matėsi užrašas „Dobilėlis“, o už pastatų Vištyčio ežero vandenys tyvuliavo. Ežeras didelis ir iš Lietuvos ežerų yra giliausias. Tik ta blogybė, kad dabar jis yra ginčų objektas – rusai ir jį savo nagus tiesia. Prie ežero buvo įrengta didelė komjaunimo stovykla, dabar privatizuota ir padaryta poilsia vieta. Tai mes ir buvome atvežti į poilsia vietę.

Suėjome į didelę valgyklos salę. Prie ilgo stalo buvo parengta apie 40 vietų. Vakarienių buvo gausi ir su visais priedais. Pirmą sykį teko valgyti syką – tai lašišinių šeimų žuvis iš Vištyčio ežero. Jaunos padavėjos skubiai bėgiojo ir visus greitai aptarnavo. Šią vakarienių surengė naujasis šios poilsia vietės savininkas Viktoras Jašinskas.

Ilgai negaišdami padėkojome šeiminiui, nes dar turėjome toliau važiuoti. Atsisveikinę su šeiminiu sėdome į automobilius ir važiuojame į Didžiųjų Šelvių kaimą, kur yra rašytojo Antano Vaičiūlaičio tėviškė. Jo „Vakaras sargo namely“ anais laikais sužadino manyje norą daugiau domėtis lietuvių rašytojų kūryba. Mes jau buvome nuvargę ir žvarbus vėjas pūtė, tad aš daugiau laiko praleidau trobos viduje, kur viename kamba-

ryje buvo jo raštų ir nuotraukų parodėlė. Turėjo būti pastatytas jo atminimui stogastulpis, tad tuo tikslu mes ir vykome. Tačiau meistras keletą valandų vėlavosi.

Susirinkusieji dainavo, o mergaitės šintamėtį ažuolą, kurį Vaičiūlaitis dažnai savo laiškuose minėdavo, apjuosė vainiku. Nelaikdami visų apeigų gal, važiuojame atgal į Vilkiškių. Trumpai užsukome į viešbutį, o po pusvalandžio ėjome į Kultūros namus, kur turėjo būti akademinė „Poezijos pavasario“ dalis. Kadangi nuėjome kiek anksčiau, tai dar turėjome progos apžiūrėti dail. M. Stankūnienės meno parodą. Ji vis ieško naujų kelių ir būdų. Šioje parodoje ji išėjo su batikos kūriniais. Taip pat Vilniuje ji išleido puošnų, plačios apimties lietuviškai ir angliškai visų savo kūrinių, padovanotų Lietuvai, albumą.

Pasirodė, kad mes per ilgai parodą apžiūrėdami užtrukome. Radome gana didelę auditoriją jau beveik užpildytą. Tad lipome į balkoną, iš kur matomumas geras ir per garsintuvus girdisi. Netoliese mūsų sėdėjo ir A. Vaičiūlaičio duktė Danutė, atvykusi iš Vašingtono.

Akademiniai daliai pasibaugus, jau rengėmės eiti į viešbutį, nes jau buvome nuvargę, bet budri mūsų vadovų akis mus pastebėjo ir vedė į restoraną. Ten susirinko nemažas būrys Vilkiškių kultūros darbuotojų ir svečių. Restorane buvo gal aštuonetas stalų ir vieta orkestrui. Matėme, kad balkone buvo keli stalai. Kadangi buvome su šale, tad paklausėme kur bus šilčiau. Pasakė, kad balkone, tad ir ėjome į balkoną. Jeigu tokia vakarienių būtų patiekta užsieniečiams žurnalistams, tai jie parašytų, kad Lietuvoje nieko netrūksta ir žmonės pertekliuje gyvena.

Aplankėm lietuvių salelę Gudijoje

Alytaus rajono mokytojai, mokiniai ir pareigūnai aplankė Pelesą bei jos apylinkes, kur rado daug nuosirdžių tautiečių, atskirtų nuo Lietuvos, bet ją ištvermingai mylinčių

ANTANINA URMANAVIČIENĖ.

Alytus

Nekantriai lauktos dienos rytas išaušo. Laikrodžio rodyklė nespėjo stabtelėti ties 6-ta valanda, o puikus autobusas, vaizuojamas Albino Žakevičiaus, jau laukė Kurnėnų Lauryno Radziukyno 23 moksleivių Lukšėnuose.

Alytuje prie rajono savivaldybės rūmų taip pat laukė norintys aplankyti Pelesą. 7 v. autobusė sėdėjo gerai nusiteikę keleiviai. Jų tarpe – rajono meras Ignas Aleškevičius, švietimo skyriaus vedėjas Vytautas Biagaila, rajono ir miesto švietimo skyrių inspektorė Lina Andruševičienė ir Elyvra Aleknavičienė, rajono administratorius Kęstutis Kvietinskis, rašytojas Alfredas Guščius, tautodailininkė Eglė Bylaitienė, Lietuvos partizanas Kazimieras Savičius, „Tėviškės“ ansamblio dalyvės, Kurnėnų mokyklos pedagogės, Gintautas Šapoka, Jonas Jura-vičius.

Po Pirmojo pasaulinio karo, beveik iki 1940 m., visam Vilniaus kraštui teko patirti lenkišką okupaciją. Likimas lėmė, kad ne visos žemės grįžo Lietuvai. Taip atsitiko ir su garsiaja Pelesa. Dabar, norint ten patekti, reikia nemažai rašyti, lankytis pas aukštus pareigūnus.

Vykome ne tuščiomis. Buvo truputį panašūs į knygnešius. Su mumis keliavo mokyklose surinktos, atskirų žmonių dovanotos knygelės. Negalima nepadėkoti už šią akciją miesto ir rajono inspektorėms E. Aleknavičienei, L. Andruševičienei pakvietusiai Pelesos mokyklos direktorę P. Brazauskienę dalyvauti š. m. rugpjūčio pedagogų konferencijoje, rašytojui A. Guščiumi, K. Gavičiui, mokyklų vadovams.

Vežėmės ir dainų skrynelę, o joje daugiausia buvo tremties ir partizaninių kovų dainos.

Sunkiai gyvenančių tėvelių vaikų rajono labdaros vedėja Irena Žemaitienė padėjo parinkti šiltesnių drabužėlių.

Ne visai malonų jausmą teko patirti atsidūrus prie sienos. Tik kruopščiai patikrinti atsidūrė mūsų protėvių žemėje. Pagaliau Pelesą!

Tautiniais drabužiais pasirūdžiusios mergaitės, mokytojos su ištisiose rankose duonos kepalėliu ir skambia daina laukė mūsų prie gražios lietuviškos mokyklos slenksčio.

Prieš įžengdami į mokyklą atsakėm tuo pačiu. Mūsų meras Ignas Aleškevičius įteikė duonos kepalą, o Kurnėnų direktorė V. Kazlauskienė – gražų didelį sūrį.

Jaudinimosi minutės ilgos. Gerklę kažkas strigo ir gniaužė. Abipusis jaudulys, trūko žodžių... Ir tik j... lietuviška daina, išsiveržusi iš visų krūtinų, padėjo atsipalaiduoti, nusiraminti, širdis atlėgo, ašaros nuplovė di-

Skraidė karveliai ir nardė kregždės. Tai pirmosios kregždės, matytos beveik po 50 metų. Deja, daugiau niekur kitur neteko jų matyti. Prauskykloje vanduo šal-tas taip, kaip ir Vilniuje-Žvėryne.

Buvome susitarę 9 v. susitikti apačioje esančioje kavinaitėje pusryčiams. Po pusryčių turėjo atvažiuoti mūsų autobusiukas. Ši diena, šeštadienis, buvo paskirta lankyti lietuviams atmintinų vietų ir daugiau susipažinti su pačia Suvalkija.

Dar buvo beveik valanda iki pusryčių, tad neturėdamas ko veikti nuėjau į apačią, manydamas gal gausiu laikraštį nusipirkti. Bet dar nė gyvos dvasios nebuvo. Pradėjau su pačiu viešbučiu susipažinti. Kambarių lubose ir koridoriuje buvo prie-gaisriniai purkštuvai, tik nežinia ar jie veikė? Koridoriuje buvo priešgaisrinės apsaugos taisyklės ir evakuacinis planas. Plane nurodyta, kad tokiu atveju aš turėčiau eiti į kairę. Pagal tą planą nuėjus radau visas duris užrakintas. Atsarginiai išėjimai negali būti užrakinti ir kiekvienu metu iš vidaus atidaromi.

(Bus daugiau)

džiulę nuoskauda... nuoskauda, kad mes ne tos pačios valstybės piliečiai.

Labai apsidžiaugė pelėsiškiai, kad jiems dovanojama tokia daugybė knygų.

Mokyklai padovanotas gražus lietuviškas albumas. Jame esančiose nuotraukose pamatė gražią Kurnėnų mokyklą ir jos garbingą steigėją Lauryną Radziukyną.

Pelesos lietuviškos, labai gražios šiuolaikinės mokyklos kolektyvui vadovauja energinga direktorė Petronėlė Brazauskienė. Mokykla, jos pedagogų kolektyvas – tai šviesus žiburėlis šioje salelėje, neleidžiantis gesti lietuvių. Šalia šios mokyklėlės – antroji šviesos ir kultūros nešėja šventovė, jauki ir miela. Kartu su pelėsičiais atsiklaupėm malda. Šventomis giesmėmis prašėm Aukščiausiojo palaimos.

Pasidžiaugę mokykla, nusiraminę šventovėje pelėsičiai suorganizavo išvyką į lietuviškas šeimas. Susitikimo metu stebino jų neapsakomai didi Lietuvos meilė, neužgesusi per tamsius okupacijų metus. Savo skambiose dainose skundėsi laisvės troškimu, Tėvynės ilgesiu, o prisegtos prie dainininkės krūtinės Trispaivės ženklelis sakė, kaip jie labai myli Lietuvą, jos Trispaivę... laisvę.

Nuosirdžiai buvom savo brolių bei sesių sutikti, baltu pyragu ir saldžiu pieneliu pavaišinti. Broliškame susitikime jautėsi abipusė didi nuoskauda dėl neteisėgai, nepalankiai Lietuvai susiklosčiusių įvykių, su kurių pasekmėmis taip nelengva susitaikyti. O tų įvykių pasekmės labai skaudžios. Okupacijos atliko savo juodus darbus – nutautino lietuvių.

Padainavę, pabendraavę su tautiečiais vėl grįžome ir su Pelesos dainininkėmis mokyklon. Vėl sėdincius prie stalo jungė daina, buvo sakomi gražūs, jaudinantys žodžiai. Prisiminta ir paminėta birželio 14-oji diena. „Tėviškės“ ansamblio dainos gražioji ir tą netolimą skausmingą Lietuvos praeitį, vėl išgyvenom tą didelį supulį – tremtinių ir partizanų dalį. Lietuvos partizanas K. Savičius pasakojo apie sunkų Lietuvos vaikų pasipriešinimą pavergėjams.

Mokytojos M. Baublienės paruošti mokiniai gražiais žodžiais reiškė savo jausmus Lietuvai. Žavėjo savo raikšiu žodžiu Edita Naruševičiūtė, o Teresėlė Aleknavičiūtė dainavo pati akompanuodama akordeonu. Daug gražių savo cilių skaitė poetas Alfredas Guščius. Malonias akimirkas patyrė Pelesos mokytojai, gavę „Tėviškės“ ansamblio įrašytų dainų juostą. Tos pačios dainos skambėjo ir Čekoslovakijoje lietuviškoje ambasadoje. Tenai taip pat prašyta nukeliau mūsų skaudžių išgyvenimų pasakotoja – daina.

Nešykštėję savo atsiminimais pasidalinti garsioji ir atkaklioji Marija Kruopienė. Belieka tik stebėtis šio krašto

(Nukelta į 4-tą psl.)



Alytaus rajono lankytojai su Pelesos tautiečiais ir tautiečiais

Rašytojas Sruoga ir muitininkai

DR. VYTAUTAS MEŠKA.

Birštonas

Lietuvoje vasara atsisveikino. Tokiomis dienomis Birštone labai gražu. Ore švelniai draikosi voratinkliai, tingiai varo pro Vytauto kalną į Kuršių marias savo vandenį Nemunas, džiugina akį visomis vaivorykštės spalvomis nusidažę klevų lapai. Gatvėlėse ir prie takų pilna kaštonų. Žmonės vaikšto ramiai, neskubėdami, žinodami, kad visi darbai jau atlikti ir dabar drąsiai galima laukti žiemos.

Kurorto ramybę retkarčiais sudrumsčia tik grįžtančių iš mokyklos linksmi vaikų balsai, kurie mane nuteikia optimistiškai.

Savaime aišku, „ratelį suka motina gamta ir amžių giją verpia begalinę“ (J.W. Goethe). Visa, kas turi pradžiū, turi ir pabaigą, viskas praeina. Tačiau tų į lietuviškus obuoliukus ar lazdyno riešutus panašūs vaikų veidai, geros jų akys liudija ir kita! Galbūt ateitis bus geresnė, prasmingesnė, galbūt jie atliks tai, ko nesugebėjome mes.

Tokie tad seno gydytojo pamąstymai suleista rudens popietę. Beje, šie pamąstymai turi ryšį ir su vidurdienį per Vilniaus radiją klausyta Lietuvos muzikos akademijos dėstytojo, menotyrininko ir muzikologo Viktoro Gerulaičio vadovaujama laida „Tautos banga“. Tai labai gera laida, per kurią V. Gerulaičis savo liūdnu, iš širdies plaukiančiu balsu pasakoja apie tautos skaudulius, ieško kelių jiems numalšinti, mus ramina, guodžia, pravirkdo ir prajuokina, skatina pasitikėti savo jėgomis, ateitimi.

Daug laidų skiriama kultūrologijai. Šiandien, pvz., buvo kalbama apie Lietuvos teatrų praeitį ir dabartį. Šiame kontekste buvo pacituotas ir Balys Sruoga, kuris 1937 m., rašydamas apie sunkią (mums atrodytą – sąlyginai) Valstybės teatro būklę, suukio: „Pone Karaliau! Dieve Abraomo! Kodėl gi savo šventovę (t.y., teatrą – V. M.) atidavei muitininkams?“

Taigi muitininkai... Jų aišku, buvo visada. Daug apie juos kalbama ne tik šiandien, bet ir gilioje senovėje, Šv. Rašte. Tik labai baugu, kad mūsų dienomis

jų veikla labai suaktyvėjo ir kad tas suaktyvėjimas tapo kažkoks liguistas, netgi kraupus, primėnas, sakyčiau, piktybinio auglio ląstelių skverbimasis į visą organizmą. Tos ląstelės – „muitininkai“ – skverbiasi visur, visur, visur. Jos įjinka ne tik į kepenis ar inkstus, bet ir į širdį – mūsų jausmus, į smegenis – mūsų protą, net į kaulų čiulpus, kurie gamina mūsų kraują... Net į sielą.

Jeigu kalbėti apie onkologinio (vėžio) proceso ląsteles mediciniškai, tai jų piktybiškumą iš dalies galima paaiškinti ryšio su kitomis ląstelėmis praradimu. Įsivaizduokime, pvz., susirinkimo prezidiumą, pranešėją ir pilną dalyvių salę. Svarstomas nepaprastos svarbos klausimas. Kažkas su žirkėmis nukirpo susirinkimo pirmininko ir pranešėjo mikrofonų laidus, kurie eina į stiprintuvą ir į garsiakalbį. Tarp keleto žmonių, esančių prezidiume, ir keleto šimtų susirinkimo dalyvių, esančių salėje, ryšys nutrūko. Tiek vieni, tiek kiti ima elgtis neracionaliai, chaotiškai. Pranešėjas dar bando kalbėti į mikrofoną, bet jo niekas negirdi, o salėje esantys žmonės pradeda rūpintis, garsiai kalbėtis, šūkauti. Visi susijaudina, atsiranda nerimas su visais jam būdingais simptomais.

1983 m. Vilniuje įvykusiame tarptautiniame kurortologų kongrese dr. V. Turano (Italija) padarė pranešimą apie onkologines – „išprotėjusias ląsteles“, kurias mokslininkas psichosanalitine prasme palygino su narcizmu. Jo duomenimis, aplinka skatino kai kurias ląsteles elgtis taip, o ne kitaip. Tai, tvirtino dr. V. Turano, visą problemą sudaro tik atitinkamas aplinkos pasikeitimas. Tačiau, atrodo, kad ši problema yra sudėtingesnė, nes joje dalyvauja juk keletas gana komplikuočių grandžių: aplinka, ryšys, ląstelės.

Štai šis procesas ir pagimdo „muitininkus“. Perfrazavus B. Sruogą, mums taip pat norėtųsi suukti: „Pone Karaliau! Abraomo Dieve! Kodėl gi mus atidavei muitininkams?“

Bet pasakęs tai, susimąstau. O kas, jeigu aš tampu panašus į fariziejų, kuris panašiai mąstė apie šventovėje klūpančių ir besimeldžiančių muitininką?



LAISVOJE TĖVYNĖJE

SOVIETINIS PALIKIMAS

Klaipėdos savivaldybė atgavo beveik dvylikos hektarų plotą, kuriuo naudojosi Sovietų Sąjungos tankų dalinys. Savivaldybė perėmė nuniokoto turto likučius.

VIENUOLIKA GIMNAZIJŲ

Švietimo ir mokslo ministerija nuo sekančių mokslo metų pradžios suteikė gimnazijų teises vienuolikai vidurinių mokyklų. Gimnazijomis tada galės vadintis: Elektrėnų "Versmės", Klaipėdos "Ąžuolyno", Marijampolės Rygiškių Jono, Mažeikių Merkelio Račkausko, Radviliškio Vaižganto, Šiaulių Juliaus Janonio, Zarasų "Ąžuolo", Šilutės, Joniškio Motiejaus Slančiausko, Anykščių Jono Biliūno ir Gargždų "Vai-vorykštės" vidurinės mokyklos. Šiuo metu Lietuvoje jau veikia 14 gimnazijų ir 60 gimnazijos klases turinčių vidurinių mokyklų.

UŽMIRŠTI SAVANORIŲ KAPAI

Loreta Jastramskienė "Lietuvos aidą" skaitytojams primena Ukmergės Vaižganto gatvės kapinėse užmirštus Lietuvos nepriklausomybės kovų savanorių kapus. Pernaui nuo jų staiga buvo nuimti antkapiniai kryžiai su palaidotų savanorių pavardėmis. Yra likęs tik vienas kryžius su įrašu: "Augustas Šmitas, 1920. VII. 21". Tada ukmergiškiams buvo aiškinta, kad kryžių neišnešė vagys. Esą jie bus pakeisti kitais, pertvarkant už Lietuvos nepriklausomybę žuvusių savanorių kapus. Naujus antkapinius kryžius turėjo pagaminti "Palikimo" įmonė Kaune. Tačiau tos kapinės palaidotų savanorių kapai jau antri metai yra be kryžių. "Palikimo" įmonės vadovai teisinasi, kad antkapinių kryžių pagaminimą sulėtino lėšų trūkumas. Dabar aiškinamasi, kad Ukmergės savivaldybė už naujų kryžių pagaminimą jau yra sumokėjusi pernai. "Palikimo" atstovai Kaune betgi teigia, kad savanorių kapams Ukmergėje sutvarkyti vis dar reikia 70.000 litų.

KAUNUI REIKIA PILIES

Kaune jau yra pradėtas meninis muzikinis projektas "Atstatykime Kauno pilį". Šiam tikslui iš jos griuvėsių padarytame kieme buvo surengtas džiazo muzikos koncertas, pagrindinis etnografinio tarptautinio festivalio "Kau-nas-96" koncertas, eitynės Laisvės alėja ir senamiesčio gatvėmis, bėgimas per Kauną su bokalais ala. "Lietuvos aidas" šia tema paskelbė Gražvydo Jurgelevičiaus pranešimą "Kaunas – piliai, pilis – Kaunui". Tokiais renginiais jų organizatoriai Renata Urbanavi-

čiūtė, Rytis Vackonis ir Klaidas Mačernis nori išjudinti Kauno pilies atstatymą, kad negyvi jos griuvėsiai taptų gyvais. Pradžioje buvo norėta pilies gruvėsiuose įrengti muzikos klubą "Pauzė". Šis sumanymas betgi buvo pakeistas muzikiniu projektu, siekiančiu visos Kauno pilies atstatymo. G. Jurgelevičius "Lietuvos aide" pasakoja: "Gal jų surengtas projektas taps tradiciniu, peraus į miesto šventę. Tikimasi, kad pilies atgaivins miesto dvasią, o vėliau pats miestas sugebės atstatyti ir pilį. Ir ji iš kadaise buvusios nuožmų kautynių ir kovų vietos taps meno ir švenčių vieta".

PRISIKĖLIMO ALTORIUS

Sovietmetyje Berčiūnuose, Panevėžio rajone, buvo susprogdinta senoji šventovė. Ją pakeis dabar jau pastatyta, bet dar neįrengta naujoji šventovė prie Sanjūlės. Jos projekto autorius – panevėžietis architektas Algis Šironas. Tautodailininkas Adolfas Teresas su išskaptuotomis ąžuolinėmis statulomis įrengė Kryžiaus kelio stotį nuo naujosios šventovės iki susprogdintos pamatų miške. Jas pašventino Panevėžio vysk. Juozas Preikšas ir Kauno arkiv. Sigitas Tamkevičius. Iškil-mėje taigiai dalyvavo Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros klebonas mons. Juozas Antanavičius, Pasaulio lietuvių ateitininkų federacijos vad. Juozas Polikaitis iš JAV ir Lietuvos ateitininkų federacijos pirm. Vidas Abraitis. Giedojo panevėžiečių ateitininkų etnografinis ansamblis "Giesmė". Pasak "Lietuvos aidas" korespondentės Vidos Bielskytės, didžiausią įspūdį šios iškilmės dalyviams padarė vilniečio skulptoriaus Antano Kmieliausko "Prisikėlimas" – penkių metrų aukščio granito monolite iškaltas Kristaus figūra su sauleje žaižaruojančia aureole, pastatyta tarp sovietmetyje susprogdintos šventovės sutvarkytų pamatų. Dail. A. Kmieliauskas prisipažįsta, kad jam pirmą kartą teko kurti Prisikėlimo altorių su griauniai šventovei.

LIETUVIŠKI KOMBAINAI

ELTOS pranešimu rugsėjo 13 d., Radviliškio mašinų gamykloje buvo pagaminti trys pirmieji lietuviški javų kombainai JK-3 "Nemunas". Jie sėkmingai išbandyti Radviliškio rajono Miežaičių ir Voskonių žemės ūkio bendrovėse bei Kauno rajono Domeikavos mašinų bandymo stotyje. Naujasis kombainas JK-3 "Nemunas" yra pusiau pakabinamas arba sujungiamas su "Belarus" gudiškais traktoriais. Jo užgriebio plotas – 3 metrai, bunkerio talpa – pusantro kubo grūdų, darbo greitis – 4 kilometrai per valandą. Lietuviškuoju "Nemunu" per dieną galima nukirsti 3-4 hektarus javų. Radviliškiečiai iki sekančio derliaus nuėmimo žada pagaminti apie šimtą JK-3 "Nemuno" kombainų. Jų numatoma kaina – daugiau kaip 30.000 litų. "Nemuno" kombainas nėra didelis. Apžūroje betgi buvo kalbama, kad dabartinių Lietuvos ūkių javų plotai nesiekia penkių hektarų. Asmeniniuose ūkiuose, kurių dabar Lietuvoje yra apie 400.000, vidutiniai javų plotai matuojami nevisada pilnu hektaru. Mažuosiuose plotuose dabartiniai modernūs kombainai negali našiai dirbti. Lietuviai geriau turėtų tiktai mažesnio našumo JK-3 "Nemuno" kombainai, pigesni, pagaminti pagal daniškų kombainų pavyzdžius.

V. Kst.



Vyresnieji "Kretingos" stovyklautojai, Naujoje Vasagoje praėjusią vasarą paruošę teatrinį vakarą

Nuotr. A. Kaknevičiaus

XIV-oji "Kretingos" stovykla

KUN. E. PUTRIMAS, Torontas

Jau birželio mėnesį kiekvieną savaitgalį Rūta Jaglowitz suorganizuodavo talkininkus padėti išvalyti, sutvarkyti arba pataisyti stovyklavietę besirušiant keturiolikčiai "Kretingos" stovyklai, kuri dviem jaunimo grupėm vyko visą liepos mėnesį.

Stovykla nėra tikrai dviejų arba keturių savaitių išgyvenimas. Mat reikia prižiūrėti ir stovyklavietę. Smagu, kai tėveliai bei geradariai paaukvoja savo laisvalaikį ir padeda pagerinti stovyklavietę, kad ji būtų saugi ir švari vieta, kur galima organizuoti atlikti stovyklines programas. "Kretingos" stovyklavietės administratoriai visada dėkingi visiems, kurie ir reikalingų daiktų paaukvoja. Pvz. policininkas Berry Wilkinson visada anksti pavasarį skambina į maisto įmones prašydamas aukų. Šiemet mes gavome apie \$2000 vertės maisto. Taip pat jis, kaip ir keletas motinų, verda virtuvėje. Mūsų niekada nepamiršta ir Gus bei Dalia (Melnųkaitė) Roccai, kurie padovanoja maisto produktų iš savo krautuvės. Ilgametis stovyklos rėmėjas Bob Houle aprūpina stovyklautojus duonos daviniais beveik visai savaitei.

Tokia vertinga parama mums padeda taupyti ir išlaikyti žemesnį mokestį už stovyklavietę. Tad taip ir pajėgime sveikai visą liepos mėnesį 4 kartus per dieną pamaitinti 223 stovyklautojus, 59 vadovus, 3 ūkvedžius, 5 nakties sargus, 3 slauges. O dr. E. Bekeris, "Air Canada" Toronto skyriaus vyriausiasis gydytojas, mums visus gydė nuo drėgno bei šaltoko liepos mėn. oro. Negalime pamiršti nė savo 12 virėjų, kurios nuo ryto iki vakaro rūpestingai visus maitino.

Nėra abejonės, kad "Kretingos" stovykla jaunimui suteikia progą užmegzti draugystes, kurios lieka kaip gražūs jaunystės prisiminimai. Stovykla yra laikas, kai leidžiama jaunimui gamtoje išreikšti savo kūrybingumą, kažką naujo išmokyti, sukuriant savo pasaulį, paliekant namų problemas bei miesto dulkes už vartų. Todėl stovyklautojams sąmoningai neleidžiama atsivėžti savo kūrybinių aparatų. Pakelti smagią lietuvišką ir stovyklinę dvasią labai padeda pedagogė ir muzikė Rasa Poskočimienė (Šoliūnaitė) iš Lemont'o, IL. Ji čia jau 14 metų iš eilės su savo 3 vaikais ir

akordeonu atvažiuoja į "Kretingą" mokyti naujų ir tradicinių lietuviškų dainų bei giesmių. Rasa moka ne tik groti, dainuoti, kurti dainas ir "operetes", paruošti dramos vakarus, bet sugeba entuziastingai įtraukti visus į dainą ar giesmę. Tad "Kretingos" stovykla yra vis dainuojanti stovykla.

Stovyklos tikslas yra padėti stovyklautojams išmokyti bendrauti pagal krikščioniškus principus, įvertinti gamtą kaip Dievo dovaną, išmokyti save kūrybingai išreikšti lietuvių kalba. Ne paslaptis, kad stovyklautojai kalbasi angliškai, kaip ir aš jaunystėje kalbėdavau su draugais. Lietuvių kalbos vartojimas jaunimo tarpe yra susilpnėjęs, nes jau trečioji, net ketvirtoji karta auga Kanadoje. Pradėjo me "STL" (savo tarpe lietuviš-



Pelesos šventovė Gudijoje, kur laikomos lietuviškos pamaldos

Aplankėm lietuvių...

(Atkelta iš 3-čio psl.) mūsų brolių išverme, gilia meile Lietuvai. Daug ko mes iš jų galėtume pasimokyti. Daug mums yra blogio, tačiau gerumo saulėlė skaisčiai šviečia ir kaitria ugnelė šildo. Daug mums gerų jautrių žmonių, pasirusių padėti, sušildyti savo rūpesčių. Organizuojant šį gerumo, meilės žygį neteko susidurti su piktu žvilgsniu, išgirsti nemalonių žodžių. Kiekviename

žingsny buvo jaučiama moralinė ir ne tik moralinė parama.

Alytaus rajono meras Ignas Aleškevičius, švietimo skyriaus vedėjas Vytautas Bigaila, rajono vaikų teisių apsaugos tarnybos vyriausioji inspektoriė Daiva Žemaitytė, Alytaus miesto meras Dobilas Kurtinaitis ir švietimo skyriaus vedėjas Vytautas Valūnas nelengvu ekonominiu bei finansiniu metu žada padėti Pelesos mokyklai. Šeši sunkiai gyvenančių tėvų vaikučiai buvo priimti į Punios stovyklą. Alytaus miesto švietimo skyriaus inspektoriė Elvyra Aleknavičienė pasirūpino, kad keletas vaikų patektų į Rumšiūkių stovyklą. Alytaus dailiųjų amatų mokyklos direktorė Laimutė Šiushienė ne tik davė nuvežti ir padovanoti gražių suvenyrų, bet ir sutiko priimti Pelesos mokyklą baigusius mokinius į savo mokyklą, užtikrinti nemokamą mokymąsi, apgyvendinti bendrabutyje. Miesto vadovai žada paremti materialiai.

Ši gerumo išvyka labai reikšminga mums visiems. Pirmiausia – kurnėnų mokyklos moksleiviams, mokytojams. Juk žmogus pasijunta laimingas su teikdamas kitiem džiaugsmą. Mus, kurnėniškius, tai daryti pamokė, paskatino ir įpareigojo Laurynas Radiukynas, dovandamas savo tautiečiams mokyklą.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

"Žiburio" lituanistinė mokykla Detroito ir jo apylinkėse gyvenančių lietuvių vaikams mokslo metus pradėjo su daugiau kaip šimtu mokinių Dievo Apaizdos parapijos patalpose. Mokyklos vedėja yra Rita Kaspulienė.

"Draugo" skaitytojai, sukrėsti penkių Kauno jėzuitų gimnazijos moksleivių nusikendimo Kauno mariose prie Pažaislio, Čikagos jėzuitams pradėjo siųsti aukas tų žuvusių jaunų gimnazistų atminimui įamžinti. "Drauge" dabar pranešama, kad Kauno gimnazija žuvusiųjų atminimui organizuoja jų vardo stipendijas neturintiems šios katalikiškos gimnazijos moksleiviams. Čikagoje gaunamos aukos bus perduotos gimnazijai Kaune. Aukų čekius reikia rašyti: Tėvai jėzuitai, stipendijos, ir siųsti 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636.

konsulo Jono Valavičiaus, negalėjusio atvykti dėl kitų pareigų tuo laiku. Jis betgi raštu pasveikino spaudos šventės dalyvius, "Mūsų Lietuvos" reikalams pridedamas tūkstantį Brazilijos kruzeirų. Šiam nedideliame laikraščiui aukėjo ir kiti spaudos šventės dalyviai.

Sao Paulo lietuvių "Lituanikos" stovyklavietėje rugsėjo 8 d. buvo palaidoti pensininko Juozo Petroko palaikų pelenai. Gedulines Mišias laidotuvių išvakarėse atnašavo kun. Juozas Šeškevičius. Po laidotuvių visi susirinko "Lituanikos" svečių namelyje, kur laidotuviams skirtus pietus buvo paruošusi velionies našlė Vera. Pietų metu buvo prisimintas a.a. J. Petrokas, daug darbo įdėjęs "Lituanikos" stovyklavietėn. Sao Paulo lietuviai jau ruošiasi pavaršio šventei, įvyksiančiai spalio 27 d.

Australija

Algimantas Žilinskas, Melbourne lietuvis, išvykęs Lietuvon, ten mirė rugpjūčio 13 d. Velionis Australijoje buvo atvykęs pirmųjų pokario transportu laivu. Melbourne jis paliko savo pėdsakus skautiškoje ir visuomeninėje veikloje. Į tėvo laidotuves Lietuvon nuskrido jo sūnus Andrius Žilinskas, dabartinis ALB krašto valdybos pirmininkas.

Lenkija

Tradicinė lietuvių mokytojų konferencija spalio 28 d. įvyko Punksko mokykloje. "Aušroje" rašoma, kad jona iš Lietuvos buvo atvykę švietimo ir mokslo ministerijos sekr. Remigijus Motuza, šios ministerijos darbuotoja A. Kodytė, mokytojas Rimantas Jokimaitis, skaitęs paskaitą "Lietuva XX šimtmečiu". Posėdyje dalyvavo ir Lietuvos konsulas Seinuoce V. Povilonis su keliais svečiais. Konferencijoje paaiškėjo, kad Lietuvoje yra 124 bendrojo lavinimo lenkiškos mokyklos: 55 – grynai lenkiškos, 69 – mišrios su lenkiškose klasėse dėstoma lenkų kalba. Lenkiškose mokyklose yra 16.613 moksleivių. Jų skaičius didėja, nes Lietuvos lenkai savo vaikų jau nebeleidžia į rusiškas mokyklas. Lietuvių kalbos lenkiškose mokyklose mokoma tik nuo III klasės. Visi vadovėliai yra lenkiški, išskyrus tik skirtąjį lietuvių kalbai. 1990-95 m. Lietuva išleido 174 vadovėlius lenkų kalba, nors jie dėl mažesnio tiražo yra keliskart brangesni už lietuviškuosius.

Brazilija

Jonas Valavičius, Sao Paulo lietuvių veikėjas, rugpjūčio 8 d. Lietuvos užsienio reikalų ministro Povilo Gylio buvo paskirtas savo lėšomis turinčių išlaikyti Lietuvos garbės konsulu Brazilijoje.

Tradicinę spaudos šventę Sao Paulo lietuviai pradėjo Mišiomis. Jas, skirtas mirusiems "Mūsų Lietuvos" laikraščelio skaitytojams ir leidėjams, atnašavo kun. Petras Rukšys, SDB. Mišiose giedojo Šv. Juozapo bendruomenės choras. Po Mišių įvykiams trumpam spaudos šventės minėjimui vadovavo atsakingasis "Mūsų Lietuvos" leidėjas ir red. Vytautas Bacevičius, neseniai lankęsis Lietuvoje ir Vokietijoje. Pietums už stalų susėdo ne tik vietiniai Sao Paulo lietuviai, bet ir gerosios būrelis svečių iš kitų vietovių, atskubėjusių su finansine parama "Mūsų Lietuvai". Trūko tik naujojo Lietuvos garbės

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduoju, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitytę, B.A.**, **pirkimo ir pardavimo atstovę.** Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmeninės nuo 12.75%
santaupas2.50%	nekiln. turto 1 m.5.600%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius3.00%	
180 dienų indėlius3.00%	
1 m. term. indėlius3.50%	
2 m. term. indėlius4.25%	
3 m. term. indėlius5.00%	
4 m. term. indėlius5.25%	
5 m. term. indėlius5.50%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.75%	
1 m. ind.3.50%	
2 m. ind.4.25%	
3 m. ind.5.00%	
4 m. ind.5.25%	
5 m. ind.5.50%	

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokami narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited

šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario



"Kretingos" stovyklavietės Naujoje Vasagoje vadovai, dalyvavę sceninėje programoje, paruoštoje praėjusios vasaros stovykloje

Nuotr. A. Kaknevičiaus



Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės 1996 m. suvažiavimo dalyviai. Šalia vyskupo PAULIAUS BALTAKIO sėdi (kairėje) kun. JONAS PILKAUSKAS (dirba nelietuvių parapijoje), kun. PETRAS ROSETTIS-ROŽAITIS, pensininkas, dirbęs nelietuvių parapijoje. Šalia jo stovi svečias iš Lenkijos – kun. ANTANAS-VALDAS DEGUTIS, OMI

Lietuvių sielovados rūpesčiai

Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės metinis suvažiavimas
Toronto Prisikėlimo parapijos klebonijoje

Pagal numatytą darbotvarkę susirinkusieji, vadovaujami vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, pirmiausia pasimeldė, paskui sudarė prezidiumą, kuriam pirmininkavo Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. Kazimieras Kaknevičius (Londonas). Pernykščių metų suvažiavimo protokolą perskaitė kun. Eugenijus Jurgutis, OFM. Kadangi dėl protokolo jokių pataisų ir papildymų nebuvo, valdybos išdėstė Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. Jonas Staškus pranešė, kiek pinigų buvo išleista už naujai išleista nedidelio formato liturginį apeiginą, už Vatikano radijui apmokėtą „Tėviškės žiburių“ prenumeratą, misijoms ir už bilietą keliavimui ir vakarų Kanadą kunigui per 1995 m. Gavėnios dvasinį susitelkimą. Pajamos pasipildė tikrai maždaug \$1000 nario mokesčiais. 1995 m. spalio 25 d. valdybos išde buvo \$3,660.00, o 1996.IX.30 – \$3,065.15.

Lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis išsamiai ir įdomiai papasakojo apie savo keliones po Estiją, Latviją, Ukrainą, Moldaviją, Gudiją, Karaliaučiaus sritį, Sibirą, didesniuosis Rusijos miestus – Maskvą, Petrapilį, Vengriją, kai kurias Vakarų šalis – Argentina, Braziliją, Urugvajų, Venezuelą, Kolumbiją ir kt.

Po pranešimo vyskupas atsakė į kai kuriuos kun. K. Kaknevičiaus, kun. K. Ambraso ir kitų kunigų klausimus apie išmiršančių parapijų ir jų šventovių likimą, apie Varšuvos ir kitų Lenkijoje gyvenančių lietuvių religinių bendruomenių reikalus. Esą kai kurios parapijos susijungia, kai kurios uždarnos ar perleidžiamos kitakalbėms religinėms bendruomenėms, o kai kurios net nugriauamos, kaip pvz. Šv. Jurgio šventovė Čikagoje. Varšuvos lietuviams per mėnesį kartą šv. Mišios aukojamas lietuvių kalba.

Buvo apsvaistytas Delhi parapijos būklė, remiantis jos kle-

bono kun. Lauryno Kemėčio laišku. Iš jo paaiškėjo, kad susilpnėjus klebono sveikatai bei pajėgumui, reikalinga pagalba parapijos sielovadoje. Pasiskaičius keletui kunigų, išvadą padarė vysk. Paulius Baltakis. Jis pasiūlė, kad reikalingą pagalbą Delhi parapijai teiktų Lietuvos kankinių parapijos kunigai pagal turimas galimybes.

Kun. E. Putrimui 1995 m. per Gavėnią lankant vakarų Kanados lietuviškas bendruomenes, atvažiavus į Vinipegą, spaudė 35° šaltis, siautė pūgos. Vieną dieną šventovėn tesusirinko 13, antrą – 14, o trečią dieną – vos 3 žmonės. Sekmadienį angliškai kalbančių susirinko 100, o lietuvių – apie 50 maldininkų. Vankuveryje – apie 20 asmenų. Kalgarije susirinko apie 35, nes vakare vieni dalyva-vo laidotuvėse, o kiti – šventė gimtadienį. Edmontone į pamaldas atėjo apie 40 žmonių, iš kurių nemaža dalis atliko išpažintį.

Kadangi 1997 m. organizuojamos jaunimo dienos Paryžiuje, kur bus susitikimas su Popiežiumi (iš Lietuvos gal būs apie 3.000 jaunuolių), kelionė Montrealis – Frankfurtas – Paryžius – Roma kiekvienam dalyviui kainuos apie \$3.000. Taigi reikės nemažai lėšų, todėl šiam tikslui jaunimo sielovados direktorius kun. Ed. Putrimas parengs kreipimąsi, kuriuo bus prašoma pagelbėti (35-40 asmenų) jaunimo grupei, kad ji galėtų pabendrauti su Lietuvos jaunimu ir užsimokėti už numatytą žygį po Europą.

Vyskupas P. Baltakis Popiežiaus kunigystės 50-mečio suka-kties proga pasiūlė pasiųsti Šv. Tėvui sveikinimą, Liepojos, Rygos ir kitų lietuviškų religinių bendruomenių nariams naujai išleistų liturginių apeiginų, užsakyti vaikams lietuvišką laikraštį „Kregždutė“ ir kitos spaudos.

Metiniame Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės suvažiavime dalyvavo: vyskupas

Paulius Baltakis, OFM, Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. Jonas Staškus, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. T. Juvenalis Liauba, OFM, Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. Kazimieras Kaknevičius, kun. Izidorius Gedvila (Sunny Hills, Florida, JAV), Lietuvos kankinių parapijos kun. Vytautas Volertas, kun. Edis Putrimas, kun. Antanas-Valdas Degutis, OMI (Lenkijos oblatų narys), kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, kun. Liudas Januška, OFM, kun. Kazimieras J. Ambrasas, SJ.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

Kazokai išduodami sovietams

LEONAS BALTUŠIS

Kazokų išdavimas jų didžiausiam priešams – bolševikams buvo jų tiesioginis pasmerkimas mirčiai ir tik geriausia atveju – Gulag'as Sibire. Britų viskas buvo suplanuota iki smulkiausių detalių. Jie tai laikė didelėje paslaptėje iki paskutinės minutės. Jų žemesnio laipsnio karininkai ir kariai apie šią „operaciją“ sužinojo tik gegužės 27 d. Visi kazokų karininkai gegužės 28 d. turėjo būti pervežti į specialiai paruoštą stovyklą Spittal miestelyje ir gegužės 29 d. prie Judenburg perduoti sovietams.

Patys pirmutiniai, anglo karininko lydimi, čia atsirado gen. mjr. T. I. Domanov ir vertėjas ltn. Butlerov. Buvo beveik 2.30 v.p.p. Abu buvo nuvesti į vieno barako kambarį, saugomą anglų sargybinio. Po pusvalandžio atsirado čia ir pirmasis konvojus. Priekyje, nedengtame autovežimyje, sėdėjo Kaukazo legiono vadas gen. ltn. S. K. Girei. Kiti 125 kaukazičiai karininkai atvažiavo dviem autobusais. S. K. Girei buvo pirmutinis iššauktas ir anglų plk. Odling-Smee painformuotas apie politinį sprendimą, liečiantį kazokus. Visada gerai atrodantis aristokratas, kuris dėvėjo pilną caristinės armijos uniformą ir dabar elgėsi džentelmeniškai. Anglų karininkus peržvelgęs, jis nuėjo painformuoti savo karininkų, koks likimas jų laukia rytoj.

Apie 1.30 v.p.p. mažajai mergaitei jau nebesuspėjus atsiveikinti su savo tėveliu, didžiulė kolona sunkvežimių, vienas didžiulis autobusas ir dar kelio-likla atidengtų autovežimių pajudėjo į rytus. Iš abiejų dulkėto kelio pusių masės žmonių stovėjo ašarodami ir mojuodami rankomis, atsisveikindami su savo buvusiais vadais.

Kai Peggetz stovykla jau buvo nebeatoma, visa kolona sustojo prie miško, vedančio į Alpių kalnus. Visa eilė kazokų generolų sėdėjo nedengtuose autovežimuose, apsupti anglų kareivių. Kazokų karininkai buvo nuginkluoti dar prieš paliekant stovyklą. Pradedant lipti į sunkvežimius, jiems buvo pasakyta, kad jų asmeniniai revolveriai „konferencijoje“ nebus reikalingi ir todėl turi būti palikti Peggetz stovykloje. Tokiu staigiu netikėtumu kazokų karininkai buvo apgauti, nes jiems nebuvo duota nė vienos minutės pagaltoti.

Anglų karininkui sukomandavus, į kiekvieną sunkvežimį įlipo po du anglų karius su au-

Jų darbai prabilo...

Pasižymėjusiems visuomenės darbuotojams įteikti
Šv. Tėvo žymenys

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

Švč. Mergelės Marijos gimimo šventovėje Marquette Parke, Čikagoje, 1996 m. rugsėjo 22 d. Mišių metų Marijai Remienei ir dr. Petriui Kisieliui buvo įteikti popiežiaus jiems jau anksčiau skirti žymenys.

MARIJA REMIENĖ – visuomenininkė, įvairių organizacijų narė. Jos pačios žodžiais tariant, „ėmiausi visuomeninio ir labdaros darbo ten, kur reikalas vertė, 'išvirtus stulpui' ar ten, kur 'stulpo' iš viso nebuvo“. Nuo jaunystės aktyvi skautė ir skautišką vadovė. Vėliau įsijungė į Švč. M. Nekaltai pradėtus seserų vienuolijos rėmėjų eiles ir joms pirmininkavo 25 metus. Sešerius metus buvo Katalikų federacijos valdyboje. Nuo 1983 – Lietuvos katalikų spaudos draugijos narė. Nuo 1979 – vadovauja „Draugo“ renginiams. M. Remienė buvo pirmoji „Draugo“ fondo narė, yra jo kontrolės komisijos pirmininkė ir „Draugo“ leidėjo valdybos sekretorė. 1982-85 – LB tarybos narė ir kontrolės komisijos pirmininkė. 1974-1996 – Lietuvių fondo aktyvi narė, valdybos, tarybos ir pelno skirstymo komisijos pirmininkė. 1995 – viena Lietuvos partizanams remti fondo organizatorių ir to fondo v-bos narė. „Margučio II“, liet. radijo laidų Čikagoje, tarybos ir valdybos pirmininkė. O neseniai aktyviai įsijungė į Lietuvos krikščionių demokratų partijos rėmėjų grupę.

DR. PETRAS KISIELIUS nuo II gimnazijos klasių – ateitininkas. 1967-1973 at-kų federacijos šalpos fondo v-bos pirmininkas. 1973-1976 – ateitininkų fede-

racijos vadas. Jis yra jos tarybos narys ir nuo 1993 m. vėl Ateitininkų federacijos fondo v-bos pirmininkas. Globojo labai veiklią Cicero ateitininkų kuopą. Vokietijoje įsteigė Lietuvių raudonojo kryžiaus or-ją ir buvo jos pirmininkas. Dirbo VLIKO, BALFo ir ALTos or-jose. Dabar – PLB v-bos vicepirmininkas. Fronto bičiulių narys ir buvęs jų pirmininkas. Vienas Lietuvių Katalikų spaudos dr-jos direktorių ir buvęs jos pirmininkas, dabar – vicepirmininkas. Kun. dr. Viktoro Rimšelio žodžiais tariant, „jis yra gydytojas iš pašaukimo. Jis rūpinasi savo pacientais daugiau, negu savo giminėmis. Jis lanko juos dieną ir naktį, nelaukdamas iš jų atlyginimo“. Sunku išminėti ir visus dr. P. Kisieliaus labdaros darbus.

Šv. Mišias koncelebravo vysk. P. Baltakis, OFM, klebonas kun. Jonas Kuzinskas ir kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. Gražų pamokslą šia proga pasakė vysk. P. Baltakis. Įspūdingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino, solo giedojo sol. Vaelovas Momkus, vargonavo muz. Ričardas Sokas.

Po pamokslų M. Remienė ir dr. P. Kisielius buvo pakviesti prie altoriaus laiptelių, kur jiems vysk. P. Baltakis įteikė žymenis: M. Remienienėi prisegė medalią „Pro Ecclesia et Pontifice“ ir įteikė diplomą, o dr. P. Kisieliui prisegė Šv. Silvestro ordinarį ir taip pat įteikė diplomą. Jie buvo pasveikinti visų dalyvių plojimu.

Šv. Mišioms pasibaigus, jie buvo pakviesti įsijungti į procesiją, o iš šventovės išėjus daugybė žmonių skynėsi kelią, kad juos pasveikintų, savo pagarbą ir dėkingumą už jų darbą jiems pareikštų.

tomatais rankose. Visa kolona vėl pajudėjo, tik šį kartą ji buvo suskirstyta į tris dalis. Pradėjus važiuoti, iš miško pasirodė visa eilė tankečių ir motociklistų, kurie pradėjo sekti koloną. Dabar jau visiems buvo aišku, kad kazokai yra apsupti iš visų pusių anglų sargybos. Jai suklėt nerimą kai kurių jaunesnių karininkų, bet vienas vyresnio laipsnio karininkas vis ramino, girdi, tai esanti greičiausiai apsauga nuo galimo Tito partizanų užpuolimo.

Tame pačiame sunkvežimyje važioja ir jaunas „sotnik“ (kar. laipsnis) Aleksander Šparengs. Šis drąsus Kubanės kazokas dar tą patį rytą ginčijosi su savo generolu, kuris jį kritikavo dėl jo abejingumo. „Mes negalime pasitikėti anglais. Ar neatsimename, su koku žiaurumu jie pasidarė Stalino sąjungininkais?“

Taip kalbėjo tas jaunas „sotnik“ visiems tylint ir klausant. Ta „konferencija“ neturinti jokios logikos. Užtektų juk kelių vyriausių XV korpo karininkų, o dabar staiga veža visus. Ar tik neveža visus atiduoti bolševikams? – taip dėstė A. Šparengs. Daug negalvodamas, jis nusprendė gelbėtis. Jei veža į konferenciją, sargybiniai į jį nešaus, bet jei veža perduoti bolševikams, nušaudami jį padarys jam tik malonę. Atpažinęs Nikolsdorf geležinkelio stotį, suprato, kad artėja prie Oberdrauburg. Išsigelbėjimo instinktas veikė greičiau negu protas.

„Džentelmenai, aš toliau nevažiuoju. Aš jais nepasitikiu“ – suriko Šparengs, tuo pačiu momentu šokdamas iš sunkvežimio į gana gilią pakalnę. Versdamasis kūliais atsirado apačioje, šiek tiek apsibraižęs, bet sveikas. Visu greičiu bėgdamas, jis pasiekė mišką. Daug negalvodamas, jis pasuko Peggetz stovyklos link...

Atvykus kaukazičiams, pradėjo vienas po kito atsirasti sunkvežimiai ir didžiulis autobusas su kazokų karininkais ir ginkluota anglų palyda. Vienas iš pirmutinių buvo gen. ltn. P. N. Krasnov, 76 m. amžiaus, kuris be lazdelės negalėjo jau ir paeiti. Išlipi iš atidengto sunkvežimio padėjo jo sūnus gen. mjr. S. Krasnov.

Kiekvienas sunkvežimis ir autobusas dabar jau buvo tikrinami pagal atvykstančių sąrašus. Tą ilgą procedūrą nutraukė anglų plk. Bryar. Gen. mjr. T. Domanovo buvo informuotas, kad jo pareiga esanti pranešti visiems karininkams apie

britų padarytą politinį sprendimą ir kad rytojais dieną jie visi bus perduoti sovietams. Smarkiai sukrėstas ir visas išbalęs jis keliais paprastais žodžiais tai pranešė kazokų karininkams. Šie tai priėmė kaip tiesioginį mirties sprendimą. Kilus didžiulei panikai, karininkai pradėjo mesti žėmen savo medalius, antpečius su laipsnių ženklais ir vadinamąsias „čerkeskas“. Jie puikiai žinojo, kokia kėrtinga yra NKVD ir jos dešinė ranka – SMERS. *Bet didžiausias moralinis smūgis šioms garbingiems kariaus buvo britų melas. Išauklėti tradicijoje, kur karininko žodis ir jo garbė yra virš bet kokių kompromisų, jie dabar negalėjo sau dovanoti, kad buvo taip lengvai apgauti.* Prisiminė jie dabar ir anglų ryšių karininką mjr. R. Davies. Jis visuomet pabrėždav, kad jie niekuomet nebus išduoti bolševikams. Bet jie nežinojo, kad mjr. R. Davies apie išdavimą buvo informuotas tik gegužės 26 d. Jis pato labai sukrėstas, nes žinojo, kad kazokai jį mylėjo ir gerbė, o čia dabar... toks niekšiškas išdavimas. Jis tuoj pat pareikalavo plk. ltn. Alec Malcolm, kad jis jį atleistų iš ryšių karininko pareigų. Prašymas buvo kategoriškai atmestas.

Gen. ltn. P. N. Krasnov laikėsi labai santūriai. Jis manė: jei mus rytoj tikrai išduos, mirtį turime pasitikti garbingai, o dabar duokite man popieriaus, nes turime greičiausiai rašyti pareiškimą. Generolas pareiškė, kad jis ir visi aukštojo laipsnio karininkai sutinka būti teisiami, jei britai įrodys, kad jie yra padarę kokius nors karo nusikaltimus. Visi žemesnio laipsnio kariai ir jų šeimos turi būti paleisti, nes jie čia visiškai niekuo dėti. Pareiškimas buvo parašytas prancūzų kalba ir pasirašytas visų aukštesnio laipsnio kazokų karininkų. Pareiškimas buvo adresuotas Anglijos karaliui Jurgiui VI, maršalui



Birštonas vasaros metu. Nėmuno krantinė, irklavimo bazė, tvenkinys prie senųjų purvo gydyklų



1996.IX.22 Švč. M. M. Gimimo šventovėje Čikagoje popiežiaus žymenimis apdovanotieji: MARIJA REMIENĖ ir dr. PETRAS KISIELIUS. Už jų – (iš k.) klebonas kun. J. Kuzinskas, vysk. P. Baltakis ir kun. dr. V. Rimšelis. Nuotr. Z. Degučio

ŽVILGSNIAI PROBĖGOM

Pjaunam, ką sėjom

VYTAUTAS P. ZUBAS

Nepagarbus Vilniaus universiteto studentų elgesys grojant Tautos himną akademinį metų pradžios iškilmėje ne vieną nustebino ir sukrėtė. Spauda bando aiškinti priežastis, privedusias prie tokio krašto ateities elito elgesio ir daro išvadą, kad „vien užkeikimai neišgudys pagarbos valstybei“. Pasverkime keletą ne tik negatyvių bet ir dažnai neteisingų „užkeikimų“, neseniai matytų krašto ir išeivijos spaudoje.

Trečią dešimtį įpusėjusi mergina, turinti aukštąjį išsilavinimą ir nežemą valdinę tarnybą Vilniuje, amerikietei gimnaitėi laiškus siunčia ne paštu, bet įstaigos fakso. Pašnekovams pastebėjus, kad čia už tokį elgesį gali tanyba prarasti, viešnia nedvejodama pasiteisino: „Bet mes jaučiam, kad jie mus labai nuskriaudė“.

Mes ir jie. Ne mūsų, o jų lėšas panaudojam. Kokia ironija!

„Per šiu metų pirmus 6 mėnesius Estijoje padaryta 2,000 mažiau nusikaltimų kaip pernai per tą patį laiką. Perna 10,000 gyventojų teko 126.5 nusikaltimai, o šiemet – 110.2. Tačiau statistika rodo, kad Estijoje nusikaltimai žymiai daugiau paplitę kaip kituose baltiečių kraštuose,“ – praneša „The Baltic Times“.

O buvom tikinami, kad tik Lietuvoje siaučia vagys, sukčiai ir žmogžudžiai. Visas pasaulis šimtmetį užbaigia su padidėjusia narkomanų, kriminalistų ir teroristų banga.

(Lietuva savižudžių skaičiumi Europoje yra pirmoje vietoje, Vengrija – antroje, Latvija – trečioje, Estija – ketvirtoje, Rusija – penktoje. „Gimtasis kraštas“ 1996 m. 23 nr., 19 psl. Red.).

Pavasarij, bankų krizės įkarštyje, dviem pistoletais ginkluotas Vladas Kukys įsiveržė į banko administratoriaus, tuo laiku posėdžiavusio su amerikiečiais bankininkais, kabinetą reikalaujamas išmokėti jo \$11,000 indėlį ir visuomenės akyse tapo didvyriu. Skaitytųjų laišku laikraščiuose ne tik pateisino jo pasielgimą, bet net užgėrė protestuodami, kai antrą dieną, jau be pinigų, pilietis buvo suimtas. „Ginkluotas Lietu-

Alexander'ui, Popiežiui, Raudonajam kryžiui ir Jugoslavijos karaliui Petriui, nes dauguma kazokų karininkų buvo Jugoslavijos piliečiai.

Šiandien, po tiek daugelio metų, yra žinoma, kad nė vienas adresatas pareiškimo negavo, nes jam nebuvo duota eiga. Originalas, nepaisant visų istorikų pastangų ir šiandien nėra surastas.

Skiltį L. Tapinas užbaigia: „Mums aiškiai įskiepytas ir jau prigijęs nacionalinio nepilnavertiškumo kompleksas. Lietuviai tapo savotiškais masochistais ir nebegali užmigti nesužinoję mielos naujienos, jog kažkas vėl sužlugo, sudėgė, kažkas kažką užmušė. Kas gali mylėti, kas gali gerbti tokią šalį? Paskui stebimės, kad studentai rugsėjo pirmąją vaipėsi ir šaipėsi, kai buvo grojamas valstybės himnas, kad išaugo nihilistų karta, kuriai pilietiškumas, tautiniai simboliai ir tradicijos tėra tuščias garsas“.

Liaudies išmintin sakant: pjaunam tik tai, ką per šešerius metus neatsakingai sėjom.



Žemaicho paminklas Raseiniuose. Jo autorius V. Grybas
Nuotr. K. Baliūnaitės

Dienraščio „Draugo“ angliškai žingsniai

BRONIUS JUODELIS

„Tėviškės žiburių“ 1996. IX. 17 laidoje, psl. 4 „Lietuviai pasaulyje“ rašoma: „Lietuvių dienraštis 'Draugas' Čikagoje, lig šiol garsinęs savo leidybą telkiamą milijono dolerių fondą, vis dėlto ryžosi žengti angliškų žingsnius. Jūs jau buvo išbandę specialiai pasirodžiusiu numeriu. Rugsėjo 23 d. laidoje oficialiai pranešta, kad bus du atskirai leidžiami 'Draugai' – lietuviškas senelis ir angliškas jaunuolis“.

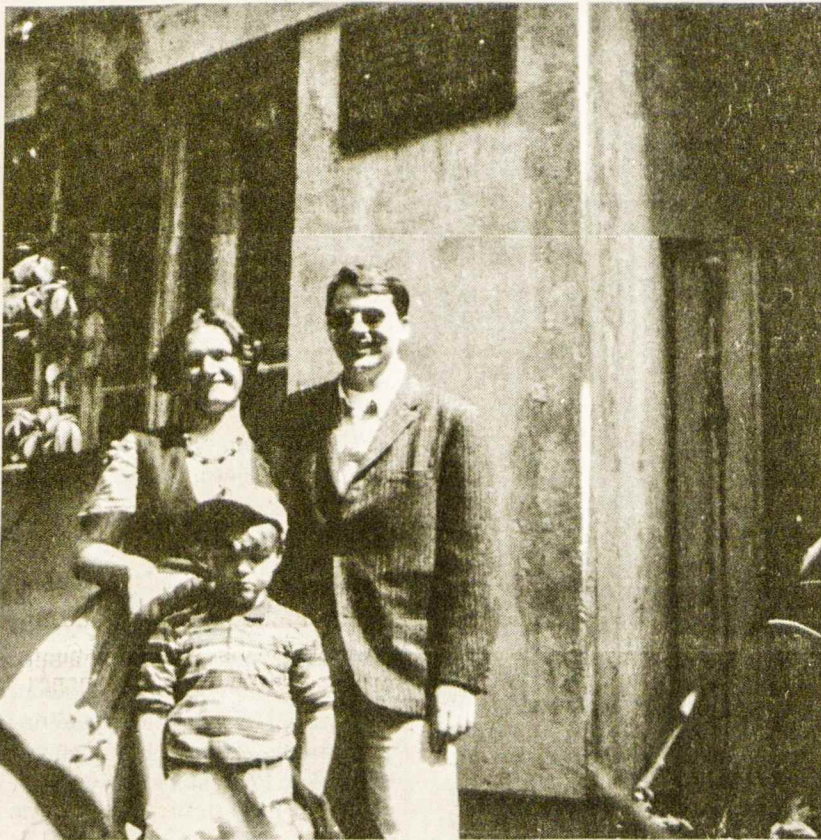
Tą anglišką jaunuolį – „The Friend“ redaguoja ir administruoja senelis „Draugas“, panaudojant jo personalą, priemones ir kuklias lėšas. Turint labai mažą kiekį prenumeratų, toks jaunuolio leidimas nėra pateisinamas. Naujagimį-svetimkalbį turi išlaikyti senelis „Draugas“, kurio leidybai nuolatos trūksta lėšų. Jų pritrūko ir šiais metais, „Draugo“ fondui teko pridėti 75.000 JAV dolerių, gautų iš investuoto fondo kapitalo pelno.

„Draugo“ fondo paskirtis yra remti senelį dienraštį „Draugą“, einantį lietuvišku žingsniu, nes tik tokie yra ir „Draugo“ fondo nariai bei rėmėjai.

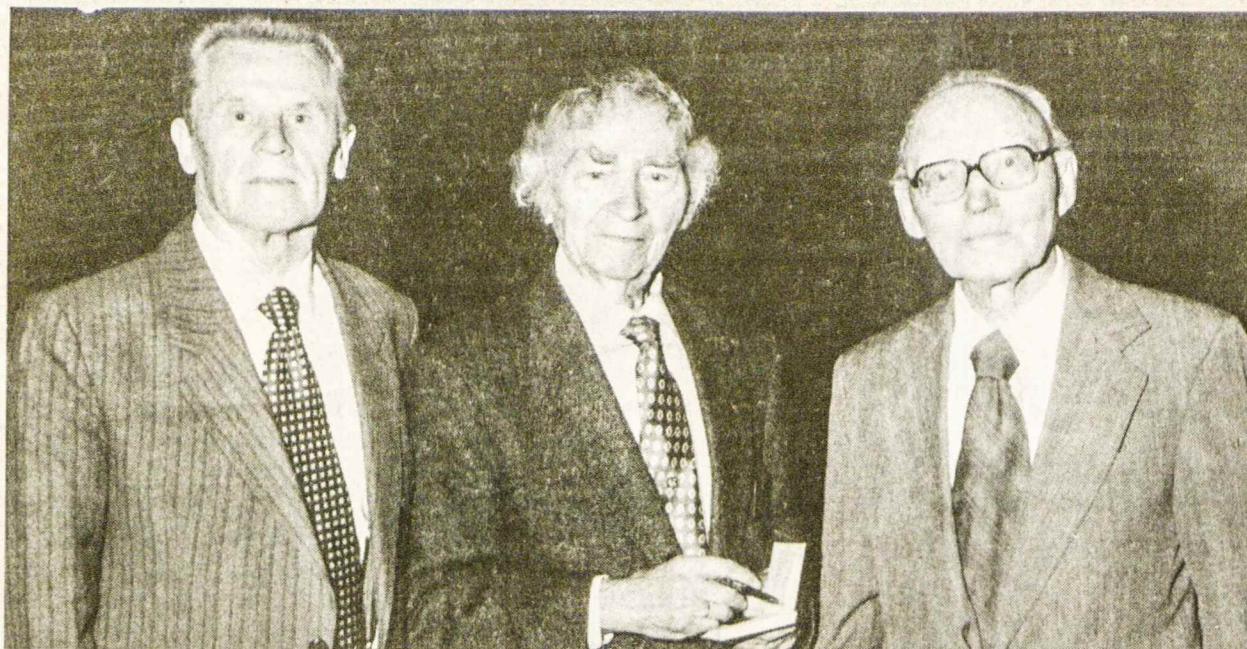
Šeimose būna atvejų, kad seneliui tenka naujagimį pastatyti ant kojų, nors ir pats vaikšto su kiaurais batais. Bet jeigu naujagimis – „The Friend“ per 3 mėnesius tepritraukė tik 73 (vienas ir Kanadoje) prenumeratorius (nuo liepos 4 d. iki spalio 1 d.), kokia gali būti šio naujagimio ateitis? Jo pirmasis numeris buvo nemokamai platinamas X Lietuvos tautinių šokių šventėje, kur buvo 2.000 lietuviško jaunimo. Visi jie lengviau skaito angliškai, negu lietuviškai. Kur yra jų „The Friend“ prenumeratorius? JAV ir Kanadoje turime nemažai mišrių šeimų, turime daug

lietuvių genties lietuviškai nemokančių jaunų ir senų tautiečių. Kur jie visi? Tik 73 naujagimio prenumeratorius per 3 mėnesius? Gal naujagimis nereikalingas, Amerikoje jau turint 5 žurnalus anglų kalba: „Lituanus“, „Bridges“, „The Knight“, „Lithuanian Heritage“, „Observer“ ir eilę kitų lokalinio pobūdžio anglų kalba leidinių? Gal jiems naujagimio konkurencija nepageidaujama?

„Tėviškės žiburių“ straipsnyje rašoma: „Kai miršta senasis lietuviško dienraščio 'Draugo' skaitytojas, jo palikuonims dovanoti angliškojo savaitinio 'Draugo' prenumeratorą“. Atrodo, kad tokių dovanų tie palikuonys labai laukia, jei per 3 mėnesius tik 73 „The Friend“ prenumeratoriai atsirado. Deja, senelio dienraščio „Draugo“ skaitytojai dar nemiršta taip gausiai, kad tokių dovanų užtektų angliško jaunuolio išlaikymui. Senelis dienraštis „Draugas“ dar ilgai žygiuos lietuvišku žingsniu, remiamas „Draugo“ fondo, kurį ir toliau rems susipratę JAV ir Kanados lietuviai.



Šiuose namuose Vilniuje, Kęstučio g. 17 gyveno a.a. prof. dr. PAULIUS SLAVĖNAS, kurio atminimui, jo 95-tojo gimtadienio proga, Lietuvos mokslo istorikai 1996 m. liepos 21 d. atidengė paminklinę granito lentą. Nuotraukoje prie jos vėlonies vaikais dr. PAULIUS SLAVĖNAS ir JAV su vilnietė pussesere A. MARKEVIČIENE ir krikšto sūnumi Paulium



Trys išeivijos rašytojai, susitikę Čikagoje 1996.III.10. Iš kairės: ANATOLIJUS KAIRYS, BERNARDAS BRAZDŽIONIS, ALFONSAS ŠEŠPLAUKIS-TYRUOLIS

Kuklaus mokslininko prisiminimas

„TŽ“ pasiekė dr. St. Matulaitys paruoštas rašinius apie vėlonį profesorių dr. Paulių Slavėną. Straipsnį spausdiname sutrumpinę. RED.

Lietuvos mokslo istorikai šią vasarą pagerbė savo dr. jos steigėjo, astronomo ir mokslų istoriko profesoriaus dr. Pauliaus Slavėno atminimą. Jam 1996 m. liepos 21 d. būtų suėję 95 m. amžius.

Šios sukakties proga mokslų istorikai Vilniuje prie namo,

kuriame profesorius daug metų gyveno, atidengė paminklinę lentą, o Ožkabaliuose pasodino ažuoliuką. Jo atminimui pagerbti buvo skirta šių metų mokslų istorikų konferencija.

Dr. Paulius Slavėnas gimė Maskvoje gydytojo Vinco Slavėno iš Marijampolės šeimoje. Su tėvu 1922 m. grįžo Lietuvoje. Baigęs studijas 1925 m., gavo Rockefellerio stipendiją ir išvyko į Yale un-tą, kur jis studijavo astronomiją. 1928 m. ten įsigijo doktoratą. Grįžęs Lietuvon, buvo pakviestas į Kauno VD un-tą Matematikos-gamtos katedros vyr. asistentu. Tarnavo kariuomenėje, sukūrė šeimą su Halina Jakubėnaite. Įsijungė į Lietuvos kultūrinį gyvenimą. 1933 m. įsteigė Didžiosios ir Mažosios Lietuvos kultūrinio bendradarbiavimo sąjungą. 1933 m. vadovavo Lietuvos vakarų sąjungai, nuo 1936 m. buvo Lietuvos MA prezidiumo mokslinis sekretorius. Jau kariuomenėje pradėjo mokslo populiarinimo darbą, bendradarbiavo gamtininkų draugijoj ir rašė draugijos žurnale „Gamtą“. Slavėnas greitai pagarsėjo kaip astronomijos žinių sklaidėjas. Jo paskaitos buvo mielai lankomos, jo straipsniai skaitomi. Skaitė paskaitų ciklą radiofone. Šis vėliau buvo išleistas atskira knyga „Dangaus spinduliai“.

Jau tada jis turbūt pajuto, kad čia buvo jo tikrasis pašaukimas. Jam ir liko ištikimas visą savo gyvenimą. Šalia paskaitų universitete jis skatino mokslo populiarinimą visoje Lietuvoje, kur ir tolimiausiose vietovėse jį pažino iš jo straipsnių ar televizijos laidų.

zauškas – tyla... Vienas net šuktelėjo įžeidžiantį šūksnį, bet šalia esantieji jį sudraudė ir išsišokėlis pasitraukė toliau. Pamaldose dalyvavo daug jaunimo, gal net daugiau nei pusė. Apie susikaupimą maldai, žinoma, netenka kalbėti, tačiau pagerbimo įspūdis nepaprastas, vaizdas retas ir neužmirštas, žmonių veidai šviesūs ir man atrodė laimingi.

TREČIOJI SAVAITE

Sekantis mano viešnagėje įvykis – literatūros popietė, kurią man surengė Maironio lietuvių literatūros muziejus. Nors buvo darbo dienos vakaras, bet žmonių prisirinko pakankamai. Kartu vyko ir dalinė mano knygų parodėlė. Popietę atidarė muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė. Aktorė Lijana Baka-ruševičiūtė paskaitė dvi mano noveles, apie mano prozą kalbėjo rašytojas Juozas Kundrotas. Po jo aš tariau trumpą padėkos žodį ir paskaičiau keletą eilėraščių. Popietę užbaigė direktorė Ruseckaitė, paskaitydama porą eilėraščių iš naujosios knygos „Gyvųjų poezija“.

Sekandį dieną mane pakvietė centrinio knygyno, Kauno didžiojo, savininkė ir direktorė Stasė Gadliauskienė atvykti į knygyną ir pasidėti nuo 12 iki 3 – duoti autografo perkantiems mano knygas bei paskalbėti su jos knygyno lankytojais.

Susirinko nemažas būrelis knygos mylėtojų ir šiaip žmonių, diskusijoms vadovavo poetas Robertas Keturakis, kuris čia man įteikė oficialų kvietimą dalyvauti „Poezijos pavasaryje“ Kaune, nors žodinių kvietimų gavau dar būdamas Čikagoje.

Po kokių pusvalandžio, mano nustebeimui, atvyko Kauno

Vokiečių okupacijos metais Slavėnas dėstė matematiką Vilniaus aukštesnės technikos mokykloje. Kurį laiką dirbo buhalteriu Vilniaus ligoninėje. Parašė knygų, kurias išleido tik po karo. Tada lygiagrečiai dėstė Kauno ir Vilniaus universitetuose. Nuo 1944 m. pastoviai dirbo Vilniaus un-te. Kadangi labai trūko astronominės literatūros, jis paruošė keletą stambių bendrosios astronomijos knygų, įsteigė ir redagavo „Vilniaus astronomijos observatorijos biuletinį“. Nuo 1968 m. tapo Lietuvos mokslų akademijos tikruoju nariu.

Dar vienas jo nuopelnas yra – tai astrofizikos studijų grupės įsteigimas. Slavėnas yra Lietuvos mokslų istorijos tyrinėjimų pradininkas. Šalia astronomijos jis išvarė giliausią vagą mokslų istorijos srityje. Jis subūrė pirmuosius mokslo istorijos tyrinėtojus, iš kurių branduolio išaugo dabartinė Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų draugija. Jo įsteigtas mokslo istorijos seminaras, jam vadovaujant, vyko jo būte kas mėnesį iki pat jo mirties. Mokslo istorikai, minėdami savo patriarcho sukaktį, prisimena, kaip vėlonies būte, Žvėryne, Kęstučio g. 17 gimė Lietuvos mokslo istorija.

Į paminklinės lentos atidengimo iškilme susirinko šeimos nariai, draugai, buvę studentai, kolegos. Kalbėjo dabartinis Lietuvos mokslo istorikų dr. jos pirmininkas ir Baltijos valstybių mokslo ir filosofijos dr. jos pirm. prof. Juozas A. Krikštopaitis, „Mokslo ir gyvenimo“ žurnalo vyr. redaktorius Juozas Baldauskas, mokslo istorikai dr. E.

TV „Septynios dienos“ programos filmuotojai. Jų grupei vadovavo Vilniaus universitetai baigusi žurnalistė Juventa Mikalčiūtė. Prasidėjo filmavimas. Visą valandą turėjau ir sėdėti, ir vaikščioti, ir kalbėti, ir skaityti, ir pozuoti... Filmą sureadavus, teliko geros 5 minutės, kurias ir perdavė visai Lietuvai skirtu kanalu gegužės 26 d. 11.30 v.r. Filmas buvo be priekaištų, profesionaliai padarytas, geru laiku perduotas.

Po visų kalbų ir darbų knygyno direktorė visus pakvietė kavai su konjaku ir pyragais. Dalyvavo 14 asmenų. Literatūrinės diskusijos vyko beveik iki knygyno uždarymo.

Centrinio Kauno knygyno klientūra gausi. Visą laiką buvo pilna, kartais net eilutė susidarė. Atidžiai stebėjau judėjimą. Nors leidėjai verkia, kad knygų pirkimas sumažėjęs, trūksta popieriaus ir t.t., tačiau šį kartą leidyklų skundas nepasitvirtino – knygos buvo gausiai perkamos. Dabar Lietuvoje netrūksta nei popieriaus, nei pirkėjų, trūksta tik geros reklamos.

„Poezijos pavasaris '96“

Vis prasidėjo gegužės 24 d., 2 v.p.p., svečių sutikimu Kauno menininkų rūmuose. Čia man teko garbė sutikti keletą pažįstamų: A. T. Antanaitį, Kornelijų Platelį, Petrą Palilionį ir kt. K. Platelis iš Druskininkų persikėlė gyventi į Vilnių, nes perėmė „Vagos“ leidyklą vadovo pareigas vietoje pasitraukusio A. Aleksandro Krasno. Sakė nebesąs Tarptautinio lietuvių PEN klubo pirmininkas.

Čiurlonio muziejus

Iš Menininkų rūmų žygiavome į M. K. Čiurlonio dailės muziejų. Nuostabus tasai Čiur-

Ketvirtadalis šimtinės „Santaros“ numerių

EDVARDAS ŠULAITIS

Mano rankose jau 25-sis Kaune leidžiamo kultūros žurnalo „Santara“ numeris. „Vėluodamas, tačiau kantriai lauktas plūstelėjo pavasaris. Su juo ir dvidešimt penktoji 'Santara'. Viliamės, kad dar pirmajame numeryje deklaruotas senųjų išminčių kreipimasis 'tenutolsta visoks riksmas ir pyktis', mūsų mielių autorių kantriai puoselėtas visose dvidešimt penkiose 'Santarose' ir ateityje nepraras savo esmės“, – taip rašo redakcija šiame sukaktuviniame numeryje..

Šis žurnalas buvo skirtas pavasariui, tačiau skaitytojus jis pasiekė jau vasarą, nes žurnalas vis išeina vėluodamas. Mat sunkus ir brangus yra jo išleidimas. Kaip šio žurnalo vyr. redaktorius Romualdas Norkus prie žurnalo pridėtam laiškytėje išsireiškė: „Bijau pasakyti kaip ilgai laikysis 'Santara', nes leidimo sąlygos labai nelengvos, tačiau norėtume žurnalą išsaugoti!“

Šis leidinys buvo pradėtas leisti 1989 m. vasarą ir pradžioje jis vadinosi „kultūros žurnalas Lietuvai ir išeivijai“. Tačiau išeivijoje jis neprijau, nes mūsų kultūros reikšniais kažkodėl mažokai domisi, tad jis prieš porą metų tapo tik „kultūros žurnalu“. Anksčiau jame buvo

Gečiauskas, L. Klimka, J. A. Martišius, S. Matulaitytė ir kiti. Prof. Krikštopaitis savo kalboje pabrėžė, kad Lietuvos mokslo istorikams pasisekė, nes jiems vadovavo prof. Paulius Slavėnas.

Jis paliko gilų pėdsaką Lietuvos kultūroje. Be jo iniciatyvos, vadovavimo ar aktyvaus dalyvavimo neapsieita daugelyje Lietuvos mokslo, visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo sričių. Jis parašė apie 12 knygų ir apytikriai 900 straipsnių. Jo knygų ir straipsnių bibliografiją, sudaryta I. Santackienės ir A. Šiškinės, buvo išleista 1983 m.

Profesorius Slavėnas mirė Vilniuje 1991 m. vasario 24 d. Sausio 13 d. įvykiai jį labai skaudžiai palietė. Staiga susirgęs nebeatsigavo. Mokslų istorikai ištikimai jį lankė ligoninėje. Buvo atskridęs sūnus iš JAV, istorijos prof. dr. Julius Slavėnas. Profesorius globojo brolio dukrą dr. Mariją Slavėnaitę. Jos rūpesčiu jis buvo palaidotas ev. reformatų apeigomis Antakalnio kapinėse.

lionio muziejus! Nors daug jo kūrinių esu matęs knygoje, albumuose, žurnaluose, bet dabar pamačiau, kad aš nė pusės jo darbų nebuvau regėjęs! Vėl užkalbinau K. Platelį klausimu: „Kodėl neišleidžiamas pilnas jo kūrinių albumas?“ Jis atsakė, kad toks albumas esąs rengiamas ir bus išleistas, nors dar daug kūrinių esąs privačiose rankose.

Čia mane vėl „užklupo“ TV kameros, paprašė paskaityti nors vieną sonetą ir filmavo iki perskaiciau. (Vėliau nuolatiniame TV žiūrovai pasakojo, esą aš buvau parodytas įvairiose laidoose 4 kartus).

Gėrėjomės varpų muzikos koncertu Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje 15 minučių; sėdėjome ant suolų tylūs ir susikaupe.

Į Maironio muziejų

Nuo Karo muziejaus iki Maironio muziejaus kelias ilgas. Visi ėjome šilagatviu pėsti. Aš ėjau su A. T. Antanaičiu ir dar vienu rašytoju, kurio pavardė užmiršau. A. T. Antanaitis vienoje gatvelėje nusipirko bulgarų ar rumunų vyno (sumokėjęs 14 litų) ir pakvietė aplankyti jo kambarį, kuris esąs netoliese ir pakeliui.

Pasukome kita gatvele. Antanaičio kambarys mažytis ir kuklus, daugiau studentiškas, negu profesoriškas, tačiau namas tik prieš metus naujai suremontuotas, visi patogumai, elektringi plytelės, nedidelis rašomasis staliukas, telefonas, o svarbiausia – nuomą moka universitetas. Traukėme vėną iš popierinių „taurių“, pagyrėme, ir turėjome skirtis. A. T. Antanaitis į poezijos vakarą nėjo,

daug rašoma apie išeivijos rašytojus, dailininkus, kitus kultūrininkus, pateikiama jų kūrybos pavyzdžių. Dabar tokios medžiagos yra mažiau, nes stengiamasi rašyti apie įvairių Europos kraštų kūrybą, jų žmones, nors ir lietuviškos medžiagos dar užtenka.

25-me numeryje plačiau supažindinama su Čekija, jos kultūra. Čekijos nepaprastoji ir igaliotoji ambasadorė Lietuvoje Jaroslava Jeslinkova straipsnyje „Mano prezidentas“ rašo apie prezidentu tapusį dramaturgą ir rašytoją Václavą Havelį. Yra pasikalbėjimas su Kauno valstybinio choro meno vadovu ir vyr. dirigentu Petru Bingeliu, Virginija Paplauskienė pateikia rašinį apie poetą Faustą Kiršą, prie kurio įdėtas ir prelatui Pranciškui Mykolui Juriui dedikuotas eilėraštis „Dedikacija“. Kazimiera Kairiūkštytė-Galauskienė straipsnyje „Pamiršta dailininkė“ supažindina su senosios kartos dailės atstove Julija Jablonskyte-Petkevičiene. Rimantas Budrys pateikia įdomų rašinį „Keletas žodžių apie žydų bendruomenę“, kuriame rašo apie Lietuvos (daugiausia Vilniaus) žydų kultūrinę veiklą. Esą šiuo metu Lietuvoje likę tik 6.000 žydų, iš kurių 4.000 įsikūrę Vilniuje. Šiauliuose ir Klaipėdoje jų esama tik po trejetą šimtų.

128-se žurnalo puslapiuose yra ir kitų rašinių bei daug gražiai atspausdintos iliustracinės medžiagos (daugumas nuotraukų ir paveikslų yra spalvoti). Dabar, variant visus 25 šio žurnalo numerius, matyti, kiek daug vertingų dalykų čia buvo paskelbta, kiek daug kultūrinės medžiagos jų puslapiuose sukaupta. (Nukelta į 9-tą psl.)



Dabartinės Lietuvos pašto ženklas. Nuotr. M. Pranevičius

RAŠYTOJISKOS PASTABOS

Vaizdai ir veidai tėvynėje

ANATOLIJUS KAIRYS, Čikaga

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Prezidentas pasirodė brolišką, lyg senas bičiulis, atsėdėdome priešais, jis žiūrėjo jam užrašytas knygas, aš gi aiškinau jų turinį. Padėkojo už įrašus, susidomėjo istoriniu romanu „Pusbroliai“, pažadėjo perskaityti, mėgstas istorinius romanus, o tokių Lietuvos rašytojai nėra.

Nesivaržiau. Pasakiau tiesiai, kad atėjau vedamas grynai asmeniškio intereso: pažvelgti į Lietuvos prezidentą iš arčiau ir paspausti ranką. Jo rankos paspaudimas tvirtas, žodis aiškus, žvilgsnis tiesus, išvaizda, senuoju terminu, „gaspadoriška“, dvelkia nuoširdumu ir pasitikėjimu.

Apžvelgiau kabinetą: prabangos nėra, šviesos paprastos (ne sietyninės), baldai nepuošūs. Čikagos bankininkų kabinetuose esu matęs žymiai gražesnius. Pasimatymas truko gal 4 minutes, neilgiau. Išėidamas pagalvojau – jei Valdas Adamkus būtų išrinktas Lietuvos prezidentu, prie jo taip lengvai neprieitum ir taip bičiuliškai nepasikalbėtum.

Karštoji tema

Šia proga reikėtų keletą eilučių skirti dabar aistringai politikuojančiai Lietuvai. Tik rašytojai ir poetai kalba apie literatūrą ir poezijos pavasarį – visi kiti apie politiką, politiką ir dar kartą politiką. Ir taip karštai, kad geriau nebandyk tarti prieš – būsi užrėktas, nesvarbu

iš kur atvykęs. Visi, be išimties, plūsta prezidentą, seimą, vyriausybę, kairiuosius ir dešiniuosius, visas partijas, išskyrus savo, ir visa kita, ką yra girdę ar skaitę laikraščiuose. Visi prieš, niekas už. Politinis susikaldymas negirdėtas! Dviejų žmonių, norinčių balsuoti už tą pačią partiją, nesutikau. Nuo senų laikų Lietuvai daug nelaimių atnešė vienybės stoka.

Kauno arkikatedroje

Sekmadienis, gegužės 19-jį, skirta Kauno arkikatedrai – bazilikai, kurioje nebuvau nuo 1939 m. rudens. Joje šiandien 70 metų sukakties minėjimas nuo Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo ir arkiv. Sigito Tamkevičiaus įvesdinimas į pareigas.

Nuvykome keturiose. Automobilį pasistatėme už trijų bloku, nes buvo žmonių daugybė. Vos vos įlindome. Aš pakraščiškai prisiskverbiau kone į bazilikos vidurį. Pamačiau altorių ir šonuose sėdinčius vyskopus. Minios spūstis, kokios nebuvau iš viso patyręs: rankų pakelti neįmanoma. Silks statinėse jaučiasi laisviau, negu žmonės tą dieną Kauno bazilikoje. Aukkas rinko tik šonuose, kiek pasiekė ant ilgų kotų pintinėlių, ir vidurį įeiti neįmanoma. Komunijos ėjo taip pat tik pirmosios eilės, kiti negalėjo pajudėti iš vietos.

Iškilmingai aidėjo vargonų muzika ir choro balsai, ne mažiau iškilmingai garsintuvai perdavė šv. Mišias ir vyskupo žodžius. Pirmą kartą savo gyvenime dalyvavau pamaldose, ku-

rios truko 2 valandas 15 minučių.

Pasistiebęs ant pirštų, suskaičiau 9 vyskupų mitrų viršūnių ir vieną vyskupą prie altoriaus. Reiškia dalyvauja 10 vyskupų. Jie sėdėjo dešinėje pusėje, o kairėje – prezidentas A. Brazauskas, keli ministrai, vyriausybės nariai, diplomatinio korpuso atstovai ir svečiai, kurių tarpe matėsi evangelikų vyskupas J. Kalvanas, vyrų ir moterų vienuolių atstovai, opozicijos vadas prof. V. Landsbergis, Kauno miesto burmistras, VDU rektorius prof. Br. Vaškevičius, partijų ir visuomeninių organizacijų atstovai, kunigų seminarijų rektoriai, daugybė kunigų bei prelatų – beveik visas Lietuvos valdąs elitas.

Girdėjosi ilgesni ir trumpesni dignitorų sveikinimai naujam arkivyskupui, padėkos, linkėjimai ir netrumpas pačio arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus pamokslas, kurį jis pradėjo drąsiau ir tvirtu pareiškimu: „Aš nebusiu tylintis vyskupas“. Tai šis tas naujo religiningo Lietuvos tikinčiųjų gyvenime, tai reiškia, kad naujasis arkivyskupas „kalbės Dievui, kalbės ir Ciesoriui“ lygiai.

Iškilmės baigėsi, ir minia pajudėjo į šventorių, tačiau namo nesikirstė, laukė iki išeis „dideji“. Automobilį prie durų tebuvo du: prez. A. Brazauskui ir kard. V. Sladkevičiui, visi kiti nuskubėjo bazilikos šonu, spėjau, į oficialų priėmimą.

Išeinant vyskupams minia plojo, reiškė pagarbą, o kai duryse pasirodė prezidentas Bra-

(Bus daugiau)

... Už viską ačiū, ačiū...

Kokia didybė Tavo ir
Dosnumas – pranoksta lūkesčius visus,
Kad šioj žemėj leidai man užgimt:
Išvysti Koloje pilnačius mėnulių,
Žieduos paskendusius Šveicarijos sodus,
Šešupės vingį,
Pamyro sniguotąsias viršūnes
Ir Filipinų palmes
Smėlėtam Ramiojo pakraštyje.

Tu leidai delnais Jeruzalėj paliesti šaltą
Akmenį, kur buvė šarvonei
Paguldintas ant Golgotos...
Tu leidai išvyst istorinę akimirą,
Kai šv. Petro Ipėdinis,
Sukniubęs Vilnių bučiavo žemę Lietuvos...
Kaip pasakyti AČIŲ Tau už duoną kasdieninę,
Už rūbą ir mokyklos suolą,
Už mamą, tėtį, brolius ir kaimynus,
Tūkstančius nuostabių veidų,
Kuriuos sutikau kely

Ne vienam, o keliuos žemynuos.
Kaip atsilgint Tau, kaip atsimokėt
Už neapsakomą jų parodytą gerumą,
Kad jie mane maitino, slaugė, priglaudė
Kaip savo sūnų.
O kaip padėkoti Tau už begalinę
Visatos erdvę, žvaigždės, galaktikas,
Sukurtas Tavo Rankos man ir visai žmonijai!!!
Dešimties gyvenimų būt maža Tau tarnaut
Tau iš visos širdies dėkoti,

Himnus rašyt ir giesmes Tau giedoti.
Paimki ant sparnų, lakusis are,
Nunešk ant žvilgančių kalnagūbrių kepurės...
Bet ir tenai, – argi mokėsiu padėką Tau suregzti.
Juk žmogaus padėka – Tau lyg vėjo suoras.
Gelme pavirst, lakštingala pasuokti, –
Vis viena – menka iš manęs garbė Tau,
Dieve ir Kūrėjau...

Kaip smiltį
Pasičiuos neša vėtra,
Taip ir mane apglėbki, Kristau,
Pasauli, žemės ir mano
Nemariosios sielos, Šeimininke!
Neleisk jai niekados
Nukrist į purvą,
Pasiųlėmsi neteisėbei, smurtui.
Vien Tau noriu visuomet gyvent,
Vien Tau tetrokštų prikaulyt.
Visa buitim prie Tavęs palinkit, –
Prie Tavo mylinčios Širdies priglust,
Kad neatplėštų nuo Tavęs
Nei skurdas, Vargas,
Nei panika pasaulio.
Kiekvienų Mišių kasdieninį stebuklą,
Vaikų kančias ir milijonų mirtį,
Besisukančią saulę ir planetą mūsų,
Visas maldas numirusių neišsakytas
Ir begalinį kiekvieno žmogaus sielvartą,
Kurį jis po lašelių ir saujom
Pakelėm ir gyvenimo takais išbarsto,
Tau trokštu, Jėzau, bent kruopelę,
Bent mažmožiui kaip mažas vaikas kiautų,
Padėtu mamai kaip padėką ant delno,
Noriu Tau pasakyti AČIŲ
Už didį erdvės, materijos,

Žmonijos ir visatos mintį.
Už gyvybės dovaną,
Kurios begėdiškai nebranginam,
Net niekam, kiek jėgos leidžia.
Už neišpasakytai brangią ir
Mažą kam suprantamą Golgotos AUKĄ
Ir nuostabiausią Amžinybės pažadą
Visatos Valdove, mūsų Dieve, AČIŲ, AČIŲ...
DĖKUI TAU už Sukūrimo mintį...
Iš kur ta Tavo meilė begalinė,
Kad saugojai mane nuo maužmės.
Neleidai piktai kulkai persmeigt, –
Nesyk apgynei nuo mirties nasrų:
Vedžiojai per minas,
Ištraukei iš po mašinos ratų,
Apynei nuo nuožmos klastos,
Glaudei kaip motina mane,
Numirus myliausiam broliui,
Nuo sieros kraterio
Tada išsaugojai Kamčatkoj.
Neleidai sylstelėt į siaubingą ledo lovą
Tolimiosios Tianšanės kalnuose.

Už mažiausią smiltį,
Gulinčią ant žmonijos tako,
Net už karus ir sielvartus
Ir laimingai klyktelėjusį
Naujagimį,
Karalių Dieve,
Žmonijos lemti,
Laikas savo delne,
Tau žemės vaikas
Taria – AČIŲ, AČIŲ...

Kun. K. J. Ambrasas, SJ,
Montrealis



Dail. REGINA ŽIŪRAITIENĖ "Darbo dienos pasibaigus" Indian Harbour, N.S., Kanada

Svarbiausia žmonijos knyga

Tai Šventasis Raštas, kurio Senasis ir Naujasis testamentai, išversti kunigo profesoriaus ANTANO RUBŠIO iš originalinių kalbų, pastaraisiais metais išvydo lietuviškąjį pasaulį. Už tai jam Vytauto Didžiojo universitetas Kaune suteikė garbės daktaro laipsnį. Laukiama, kada abu Testamen tai pasirodys vienoje knygoje, kaip ją turi daugelis tautų

Mons. VYT. KAZLAUSKAS.

Kaunas

Iki devyniolikto šimtmečio Šv. Rašto Senasis Testamentas buvo beveik vienintelis Rytų pasaulio istorijos šaltinis. Pasinaudodami Šv. Rašto nuorodomis, mokslininkai vykdė archeologinius kasinėjimus, tyrinėjo senovės raštus. Šių mokslinių tyrinėjimų dėka pamažu atsiskleidė Artimuosiuose Rytuose gyvenusių tautų senovės istorija. Archeologiniai atradimai patvirtino, kad nebuvo jokio pagrindo abejoti Šv. Rašto pasakojimų istorine tikrove. Kita vertus, pastarieji šimtmečių archeologinės ir istorinės studijos leido geriau suprasti ir patį Šv. Raštą, parodydamos, kaip šventosios istorijos faktai, įvykiai, asmenys, aplinkybės visiškai įsiderina į Mažosios Azijos tautų politinę bei kultūrinę aplinką ir iš jos gauna naujos šviesos.

Giliai tiesą išreiškia Prancūzų akademijos narys mastytojas ir poetas Paul Claudel, sakydamas:

"Visi sutinka, kad Šv. Raštas yra pati svarbiausia žmonijos knyga. Tai knygų knyga, iš kurios civilizuočiai žmonija yra išmokusi skaityti; iš kurios esame gavę savo moralines, menines, literatūrinės idėjas. Iš Šv. Rašto, tarytum iš kokios nesuilaikomos gyvybės nešančių vandenų srovės, yra išaugę neišsami šventumo ir genialumo turtai, kaip romaniškojo stiliaus katedros, Haendelio "Mesijas" ir Siksto koplyčios freskos".

Tačiau tikroji Šv. Rašto reikšmė atsiskleidžia tik tada, kai į šią "knygų knygą" pažvelgiam ne vien moksliniu, bet ir religiniu-teologiniu žvilgsniu. Norėdami teisingai suprasti šį neįkainojamos vertės veikalą, negalime užmerkti akių prieš labai svarbų faktą, būtent – tiek senoji Izraelio tauta, kurioje Šv. Rašto Senojo Testamento knygos yra gimusios, tiek Bažnyčia, kurioje gimė Naujasis Testamentas, ir visos Šv. Rašto knygos, yra saugojamos ir aiškinamos kaip Dievo įkvėpti raštai.

Visiem yra aišku, kad Senojo Testamento tikras tikslas nėra išsaugoti, dokumentuoti tautų istoriją. Istoriniame fone, istorinėje aplinkoje čia skleidžiasi nuostabi žmonijos išgany-mo istorija, iš kurios nuo pirmojo iki paskutinio Šv. Rašto puslapio Dievas kalba žmonėms, apreiškia pats savo, žmogaus ir pasaulio giliausią paslaptį. Šv. Rašto tikslas yra dokumentuoti, atskleisti šią žmonijos išgany-mo istoriją. Kiekvienas šios istorijos puslapis atskleidžia nepalaužiamą religinių tikėjimų ir viltimi, kad Dievas atsiųs žmonijai Atpirkėją, Išganytoją.

Išgany-mo istorija savo esmėje yra ne kas kita, kaip visiškai laisvas, neįveigiamų dieviškų paslapčių kupinas dieviškojo gerumo ir išminties planas, pagal kurį Dievas sukūrė visatą ir nusprendė pakelti žmogų į dieviškąją plotmę, padarydamas jį savo dieviškojo gyvenimo dalininku.

Visatos Kūrėjas yra vienin-

telis Dievas: niekas šalia jo neturi dieviškos jėgos; šalia jo nėra jokių neasmeninių, magiškų galybių. Nei saulė, nei žvaigždės, nors ir kažin kaip didingai jos spindėtų, pačios savyje neturi nieko dieviško. Dar daugiau: tiek žvaigždynus, tiek visą, kas yra pasaulyje, Šv. Raštas vaizduoja kaip Dievo kūrinys, skirtas tarnauti žmogui. Nėra visatoje piktų dievybių, nėra nė kūrinių, kuriuose pačia kūrimo jėga būtų įsikūnijęs blogis, neigiami blogio pradai. Net septynis kartus pasaulio sukūrimo aprašyme nuskamba žodžiai: "Ir Dievas matė, kad visa buvo gera".

Šie nuostabūs Šv. Rašto – dieviškojo apreiškimo – puslapiai išlaisvina žmones nuo slap-tų jėgų grėsmės, nuo magijos prietarų, kuriems buvo pasidavę pirmykščiai, o neretai pasiduoda ir šių modernių laikų žmonės.

Šv. Rašto mokslas sugriau-na politeizmą (daugelio dievų garbinimą), sugriau-na dualizmą (gerio ir blogio pradų įtampą). Jis virš viso medžiaginio pasaulio iškelia žmogų kaip paties Dievo kūrėjo paveikslą ir panašumą ir jį pastato vienintelio Dievo akivaizdoje.

O šis Šv. Rašto Dievas nėra kažkokia paslaptinė neasmeninė jėga. Dievas yra neaprepiama Paslaptis, bet drauge yra Būtis, kuri su meile pasilenkia prie žmogaus, užmegzdama su juo pokalbį. Dievas yra Asmuo, kuris sukuria žmogų tam, kad galėtų jį pašaukti pas save, ir laukia iš žmogaus tokio pat meilės atsiliepimo.

Verta atkreipti dėmesį į šio naujo biblinio mokslo filosofinę bei mokslinę reikšmę. Šio mokslo šviesoje pasaulis, šiuolaikiniu žodžiu tariant, yra tarytum "sekuliarizuojamas", atgauna savo autonomiją. Pasaulis pagaliau išsineria iš savo mitologinio kevalo ir pasirodo sa-voje, autonominėje medžiaginio pasaulio tikrovėje.

Tiesa, pasaulis yra visiškai priklausomas nuo Dievo, kuris jį sukūrė ir palaiko, bet tolimesnis pasaulio gyvenimas

vyksta autonomiškai pagal pastovius dėsnius, kuriuos Dievas yra įdiegęs medžiagoje, nustatydams jų struktūrą bei veikimo tikslus. Visata yra sukurta žmogui, žmogus yra sukurtas Dievui. Šios pagrindinės biblinės antropologijos tiesos pažinimas žmogui ir žmonijai yra svarbesnis už heliocentrinės sistemos, visų gamtos dėsnių atradimą ir gamtos mokslų pažangą.

Trumpas žvilgsnis į Šv. Rašto reikšmę žmonijos gyvenime įgalina suprasti, kodėl kai kurie žmonės šios knygų knygos studijoms pasvenčia visą savo gyvenimą. Tarp tokių žmonių yra ir prel. prof. dr. Antanas Rubšys. Po ilgo ir kruopštaus pasirėngimo studijomis, kelionėmis į Šv. Rašto kraštus, archeologiniais tyrinėjimais prof. dr. A. Rubšys savo dešimties tomų veikalus biblinėmis temomis apvainikuoja Senojo Testamento vertimu į lietuvių kalbą.

Pirmą kartą istorijoje Šv. Rašto vertimas į lietuvių kalbą buvo atliktas iš originalių – hebrajų, aramajų ir graikų – kalbų. Vertimas tokių raštų, kuriuos nuo mūsų skiria du ar trys tūkstančiai metų, yra susijęs su dideliais sunkumais. Neužtenka vien gerai mokėti jų originalias kalbas. Neužtenka žinoti, kad jų žodžiai ir išsireiškimai yra susiję su visai kitokia aplinka, negu mes gyvename. Sunkumas suprantis kyla ypač iš to, kad Šv. Rašto literatūrinės priemonės yra visai kitokios negu šiuolaikinėje literatūroje naudojamos.

Prel. prof. dr. Antanui Rubšui visus šiuos sunkumus pasisekė nugalėti, remiantis savo aukščiausio lygio bibline, mokslinė, literatūrine, lingvistine, menine, poetine kultūra.

Vertėjas savo didįjį darbą skiria Tėvynei Lietuvai. Iš tikrųjų jo dėka Šv. Raštas po ilgų tremties dešimtmečių grįžta į aukščiausios mokslo ir kultūros sferas ir Lietuvoje. Belieka laukti tos knygos lietuvių kalba viename tome, kuris jau rengiamas, bet dar neskuba pasirodyti, nes susiduria su įvairiais sunkumais bei kliūtimis.



Dainos vieneto "Girių aidas" nariai V. BALSYS ir A. LUKŠA, buvę Lietuvos partizanai, savo dainomis primena tautiečiams išėjimoje: "Krauju parašėme ant žemės: per amžius būk laisva" Ntr. M. Remienės

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Ritos Markelytės-Dagienės tapybos kūrinių bei kitų mišrios technikos darbų parodą gegužės 19 – birželio 15 d.d. JAV Indianos Michigan City mieste surengė John G. Blank centras savo dailės galerijoje.

"Santaros-Šviesos" federacija yra įsteigusi metinę šimto JAV dolerių premiją Lietuvos universitetų studentui ar doktorantui, parašiusiam įdomų darbą apie iš-eivijos literatūrą. Turint pakanka-mai lėšų, pernai buvo paskirtos dvi premijos. Šiemet taipgi buvo surasta lėšų dviem premijom po šimtą JAV dolerių. Jas laimėjo: Vilniaus universiteto neakivaizdinio skyriaus studentė Rima Leimontienė už darbą "Moteris ir moteriškumas A. Vaičiūliaičio prozoje" (vadovas dr. Giedrius Viliūnas) ir Vilniaus pedagoginio universiteto studentė Laura Pač-tauskaitė už darbą "Gamta ir kul-tūra A. Nykos-Niliūno knygoje "Balandžio vigilija" " (vadovas prof. Kęstutis Nastopka). Premijos abiem laureatėm jau įteiktos Vil-niuje šį rudenį naujųjų mokslo metų pradžioje.

JAV mirusių brolių Biržiškų draugija, veikianti jų gimtuosiuose Viekiškuose, dabartiniame Ak-menės rajone, rugpjūčio 24 d. su-rengė konferenciją "Viekiškų kraštas ir jo žmonės". Ji buvo susieta su skulptoriaus Česlovo Pečiuko broliams Biržiškoms ir jų tėvams sukurto paminklo pirmo-siomis atidengimo metinėmis. Centrinėje Viekiškų miestelio aikštėje pastatyta paminklą 1995 m. rugpjūčio 25 d. atidengė Lie-tuvos prez. Algirdas Brazauskas. Antrasis susitelkimas pirmųjų metinių proga buvo pradėtas Viekiškų šventovėje atnašautomis Mišiomis. Jų metu buvo gieda-mos bostoniško kompozitoriaus Jeronimo Kačinskio, Viekiškų progimnazijos auklėtinio, "Mišios Švenciausiosios Jėzaus Širdies garbei". Po Mišių buvo applan-kytas ir padėtom gelėm papuoštas Biržiškų šeimos paminklas. Kon-ferencija "Viekiškų kraštas ir jo žmonės" įvyko Žemės ūkio mo-kykloje. Pranešimus skaitė aukš-tųjų mokyklų bei mokslo įstaigų, muziejų darbuotojai, Akmenės rajono kraštotyrininkai. Konfe-rencijos dalyviams griežė klaipe-diškių styginis kvartetas "Reg-num". Miestelio centre įvykusioje vakaronėje buvo prisiminta dar tebeveikianti Viekiškų vaistinė, turbūt viena seniausių visoj Lie-tuvoje.

Niujorkiečio skulptoriaus Vytauto Kašubos, Lietuvos vals-tybinės premijos laureato, sukur-tą Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino paminklą, pastatytą Vilniuje, rugsėjo 22 d. atidengė Lietuvos prez. Algirdas Brazaus-kas. Vytauto Kašubos projektą įgyvendino skulptorius Mindaug-s Snipas su architektu Henriku Šilgailiu. Žirgas ir nuo jo nulipęs Vilniaus įsteigėjas Gediminas bu-vo išlieti Taline iš beveik penkio-likos tonų bronzos ir užkelti ant septynių metrų aukščio granitinio postamento. Paminklui buvo pa-sirinkta Katedros aikštė Gedimi-no pilies bokšto kalno papėdėje prie Vilniaus arkikatedros. Gedi-minas, atrodo, žvelgia į būsimąjį Vilnių ir jį laimina ištiesta ranka. Postamentas turi įrašą: "Lietuvos Didysis kunigaikštis Gediminas 1316-1341". Postamente yra iš-kalti ir keturių kitų gediminaičių Lietuvos didžiųjų kunigaikščių Algirdo, Jogailos, Kęstučio ir Vy-tauto bareljefai su jų valdymo metais. Paminklo atidengime dėl sveikatos problemų negalėjo da-lyvauti pats skulptorius Vytautas Kašuba. Atidengimo iškilmės da-lyviams padėjo jo žmona Alek-sandra Fledžinskaitė-Kašubienė, o stovybos rėmėjams – V. Kašubos patikėtinė ir paminklo fon-do vadovė Beatričė Kleizaitė-Va-saris, bostonietė, vokiečių oku-pacijos metais lankiusi Kauno dramos teatro studiją. Atiden-gimo iškilmės buvo užbaigtos poezijos ir muzikos vakaru Vil-niaus arkikatedroje. Programon buvo įjungta Broniaus Kutavi-čiaus oratorija "Paskutinės pago-nių apeigos" ir Los Angeles mieste mirusio Broniaus Budriū-no (1909-1994) kantata "Tu Vil-niuj pasilik, valdove". Programoje taipgi dalyvavo poetai Judita Vaičiūnaitė, Sigitas Geda, Kazys Bradūnas, Justinas Marcinkevi-čius ir Marcelijus Martinaitis, aktoriai Rūta Stalilūnaitė, Lai-monas Noreika.

Gabrielės Petkevičaitės-Bi-tės, rašytojos, pedagogės ir vi-suomenininkės, literatūrinę pre-miją jau 1983 m. buvo įsteigęs smilgiškių kolektyvinis ūkis Pa-nevėžio rajone. Šios premijos skyrimas buvo sustabdytas 1990 m. Dabar šią premiją, jau nesu-sietą su sovietinio gyvenimo gar-binimu, atgaivino Panevėžio ra-jono taryba. Pusantro tūkstančio litų premija buvo paskirta Vai-dotui Dauniui už knygą "Šeštoji diena", išleistą po jo tragiškos mirties.

M. K. Čiurlionio (1875-1911) gimimo metinės buvo prisimintos rugsėjo 22 d. Senojoje Varėnoje, atstatytoje mūrinėje Šv. Mykolo Arkangelo šventovėje, pakeitu-sioje medinę, kurioje daugiau kaip prieš šimtą metų vargoni-ninku dirbo jo tėvas, o jis pats buvo pakrikštytas. Dabar naujo-joje šventovėje buvo pašventinti varėniškiams iš Pietų Anglijos pa-dovanoti vargonai. Pirmąjį kon-certą tuo instrumentu Senojoje Varėnoje surengė vargonų virtuo-zas prof. Leopoldas Digrys. Pir-mame viešajame koncerte toje at-gimusoje Šv. Mykolo Arkangelo šventovėje taipgi dalyvavo teno-ras Virgilijus Noreika, smuiki-ninkė Audinga Aukštikalnytė, Reginos Maleckaitės vadovauja-mas Lietuvos radiojo ir televizijos choras. M. K. Čiurlionio draugi-jos Senosios Varėnos skyriaus pirm. Gražina Jaronienė pranešė, kad šioje istorinėje šventovėje da-bar nuolat bus rengiami kon-certai. Varėniškiai jau pasirašė sutartį su Lietuvos muzikų rėmi-mo fondu, padėsiančią įsteigti muzikinės kultūros centrą. Vie-noje istorinės šventovės dalyje planuojama įrengti M. K. Čiurlio-niui skirtą parodą.

Prof. Jono Kazlausko, neaiš-kiose aplinkybėse žuvusio ar KGB nužudyto žymaus baltisto, atminimas jau įamžintas jo gim-tajame Prienų rajono Maticionių kaime. Ten šią vasarą dvi savaites stovyklavę tautodailininkai velio-nies atminimui išskaptavo aštuo-nis kopyltstulpius, žyminius sau-lės nusileidimo vietas gimtojoje sodyboje. Su šiuo originaliu pa-minklu "Lietuvos aidas" skaityto-jus supažindinanti Danutė Dvi-linskaitė rašo: "Aštuonių kopylt-stulpių ansamblyje įprasmintos trys temos. Trys kopyltstulpiai žymi pagrindinius saulės kelio taškus Maticionyse, iš jų du kraštiniai rodo, kur saulė leidžiasi per žiemos saulėgrąžą (gruodžio 21-22 d) ir per vasaros saulėgrąžą (birželio 21-22 d.). Dar keturi kopyltstulpiai simbolizuoja ketu-ras profesoriaus biografijos das-tas. Ties jais saulė nusileis pro-fesorius gimimo (rugpjūčio 1 d.), dingimo (spalio 8 d.), suradimo (lapkričio 17 d.) ir laidotuvių dieną (lapkričio 20 d.)..." Antroji J. Kazlausko vardo premija šį ru-denį Maticionyse buvo įteikta prof. dr. Aleksui Girdeniui už jo darbą "Teoriniai fonologijos pa-grindai".

Marijampolės rajono Nemu-načiuose šią vasarą dirbusi ar-cheologų ekspedicija aptiko gal-būt seniausio Lietuvos gyventojo kaukolės apatinio žandikaulio lie-kanas. Tokios nuomonės buvo šios ekspedicijos vadovas huma-nitarinių mokslų dr. Algis Merke-vičius, Vilniaus universiteto dėstytojas, kalbėjęs su "Dienos" atstove Erika Straigyte ir su "Lie-tuvos ryto" atstovu Algiu Vaš-kevičiumi. Esą žandikaulio lieka-nos galėtų būti dar iš akmens am-žiaus. Tai betgi galės nustatyti tik specialiai atlikti tyrimai. Kai tose vietose prie Kirsnos upės poka-ryje buvo kasamos durpės, jose dažnai būdavo randama žmonių kaulų bei jų įvairių gaminių. Ten, durpyne prie Kirsnos upės, jau 1930 m. buvo iškasta seniausia žmogaus kaukolė, išlikusi iš še-štojo tūkstantmečio prieš Kristaus gimimą. Pasak dr. Algio Merke-vičiaus, ji buvo priskirta Kirsnos žmogui ir esanti saugoma Vil-niaus universiteto medicinos fa-kulteto antropologijos katedroje. Šįkart ekspedicijai vadovavusio Vilniaus universiteto humanitari-nių mokslų dr. A. Merkevičiaus anksti paskelbta viltis, matyt, ne-buvo patvirtinta specialistų. Apie dr. A. Merkevičiaus ekspedicijos surastą seniausio Lietuvos gyven-tojo apatinį kaukolės žandikaulį dabar jau nieko nebėrašo turbūt redaktorių pasitikėjimą praradę spaudos atstovai.

V. Kst.

Atsiųsta paminėti

MITTEILUNGEN aus balti-schem Leben, nr.2 (174), 1996 m. birželis. Baltiečių dr-jos Vokietijoje leidiny vokiečių kalba, 32 psl.

Antanas Rinkūnas NEGE-S-TANTI UGNIS II dalis, 360 psl. ir viršeliai, raštų rinkinys su prisimini-mų dalimi. Spaudai paruošė R. Sa-kalaitė-Jonaitienė, J. Rinkūnienė, Audra Paulionytė. Išleido Antano Rinkūno švietimo fondas. Spausdi-no Danaitis Associates Inc. Toronto.

LIETUVININKŲ KRAŠTAS, monografija, parengta Lietuvių et-ninės draugijos ir Lietuvos krašto-tyros draugijos rūpesčiu. Redaktorių komisija: pirm. Norbertas Vė-lius, Aušra Kazikonienė, Algirdas Matulevičius, Vacys Milnė, Irena Seliukaitė. Dailininkė – Rūta Pa-

beržienė. Leidėjas – "Lotterae uni-versitatis" (Vileikos 8, 3035 Kau-nas). Tiražas – 2500 egz, Kaunas, 1995 m., 738 psl.

LITUANISTICA, 1996 m. 1(25) nr, Lietuvos mokslų akademija. Red.-kolegijos pirmininkas – Vytautas Merkys. Leidyklos adresas: A. Goš-tauto 12, 2600 Vilnius.

NAUJOJI VILTIS, nr. 27, 1996, politikos ir kultūros žurnalas, 240 psl. ir viršeliai; leidžia Ameri-kos lietuvių tautinė sąjunga ir Lie-tuvių studentų tautininkų korpora-cija "Neo Lithuania". Red. Ant. Juodvalkis ir dr. L. Kriaučiūnas. Administratorius O. Kremeris, 1005 Sherwood Dr., La Grange Park, IL 60525; spausdina "ViVi printing" Čikagoje.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.00%
180-364 d. term. ind.	3.25%
1 metų term. indėlius	3.50%
2 metų term. indėlius	4.25%
3 metų term. indėlius	4.75%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.25%
1 metų GIC-met. palūk.	3.75%
2 metų GIC-met. palūk.	4.50%
3 metų GIC-met. palūk.	5.00%
4 metų GIC-met. palūk.	5.50%
5 metų GIC-met. palūk.	6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki.	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.75%
Sutarties paskolas nuo	7.75%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.90%
2 metų	6.25%
3 metų	7.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	5.95%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitas

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas



XXXIV-tųjų Kanados lietuvių dienų proga ŠALFASS suorganizuotose krepšinio žaidynėse dalyvavo iš Lietuvos atvykę Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos žaidėjai. Nuotraukoje svečiai su Kanados lietuvių jaunųjų rinktinės. Pirmoj eilėj iš kairės į dešinę: Vaidas Andriūnas, Aras Ignatavičius, Marius Kliokys, Jonas Baliūnas, Kęstas Petrutis, Jonathan Hurst, Sigitas Pašakinskas; antroje eilėj – Stepas Ignatavičius (Kanados rinktinės vadovas), Marcus Jankus, Adomas Vidmantas, Algirdas Milonas (Š.M. mokyklos treneris), Paulius Maciulevičius, Matas Niparavičius, Andrius Čeponkus, Tomas Skrinckas, Tomas Aleksūnas, Bartas Samaitis, Stasys Kuliavas, Povilas Leknickas, Andrius Montrimas, Saulius Kuzminskas, Paulius Vidmantas, Joel Chrolavičius Ntr. V. Staškevičius



Krepšinio rungtynėse (Šarūno Marčiulionio mokyklos komanda – Kanados lietuvių jaunųjų rinktinė) spalio 12 d. pasižymėjusiam ir išrinktam geriausia Š.M. mokyklos žaidėjui BARTUI SAMAIČIUI ŠALFASS-gos pirm. AUDRIUS ŠILEIKA įteikia dovaną

Nuotr. V. Staškevičius

SPORTAS

Lietuviai Rusijos komandoje

Lietuvos krepšinio rinktinės nariai – Gintaras Einikis ir Darius Lukminas žaidžia Saratovo "Avto-dorožnik" komandoje, kuri pernai Rusijos čempionate laimėjo bronzos medalius. Aukščiausioje Rusijos lygoje jų atstovaujama komanda šiuo metu stovi pirmoje vietoje. Rungtynėse prieš Maskvos "Dinamo" Lukminas pelnė daugiausia – 26 taškus, o Einikis pridėjo dar 14. Abu lietuviai pateko į šios aukšč. lygos geriausiųjų savaitės žaidėjų tarpą. Įdomu ir tai, kad šią komandą treniruoja lietuvis Rimas Endriaitis.

Kauno šokėjams – Europos taurė

Europos sportinių šokių taurės varžybose pagal klasikinių šokių programą Kauno "Sūkurio" klubo pora: Artūras Narbutas ir Sandra Čelkytė laimėjo pirmą vietą. Šiose Kijeve įvykusiųose varžybose dalyvavo 19 valstybių atstovai – savo šalių čempionai ar vicečempionai. Europos taurės laimėtojai studijuoja sportinių šokių specialybę Kauno kūno kultūros institute.

Dar vienas lietuvis

Į Amerikos "National Hockey" ledo ritulio lygos narių tarpą pateko dar vienas lietuvis. Filadelfijos "Flyers" klubas priėmė Dainių Zubrų, kuriam birželio mėnesį suėję 18 metų amžiaus. Prieš tai jis žaidė Kanados jaunimo komandoje, į kurią atvyko iš Ukrainos. Ten jis ledo ritulį žaidė nuo 13 metų. Šis jaunasis Amerikos profesionalas gerai kalba keturiomis kalbomis ir Amerikoje jaučiasi kaip namuose. Zubrus savo sportinę karjerą pradėjo Elektrėnuose.

Pirmasis Šiaurės Amerikos profesionalų lygos – NHL lietuvis žaidėjas buvo milijoną dolerių per sezoną gaunantis Darius Kasperaitis, kuris pradėjo jau ketvirtąjį sezoną Niujorko "Islanders" komandoje. Jį buvo galima matyti žaidžiantį prieš JAV, Kanados ir kitas valstybines rinktines. Televizijos komentatoriai Dariaus žaidimą labai gerai įvertindavo ir jį vadindavo lietuviu.

Lietuviai šachmatininkai

Lietuvos vyrų ir moterų šachmatų rinktinės dalyvauja Jerevane, Armėnijoje, vykstančioje 32-je pasaulio šachmatų olimpiadoje. Lietuvos vyrų komanda po dviejų ratų turėjo 6 taškus iš 8 galimų. Jie jau rungtyniavo su Kanada ir sužaidė lygiomis 2-2. Visas keturias rungtynes lietuviai baigė lygiomis. Moterų grupėje lietuvių turti laimėjusios 4 taškus iš 6 galimų. Čia kartu su moterimis žaidžia ir trylikametė pasaulio mergaičių čempionė Viktorija Čmilytė.

Susižeidė Ž. Ilgauskas

Gautas pranešimas iš Klivlando, kad susižeidė su "Cavaliers" klubu sutartį pasirašęs kaunietis aukštaūgis krepšininkas Ž. Ilgauskas. Lūžęs dešniosios kojos pėdos kaulas. Manoma, kad jis negalės žaisti apie 4 mėnesius. Šalia tos nesėkmės dar kita: prieš dvi savaites Kaune buvo apipilėtas jo butas – išvogti vertingi elektroniniai daiktai. Prisimintina dar ir tai, kad praėjusių metų vasarą buvo pavogtas jo automobilis, kuris iki dabar dar nesurastas.

Juodaodis Plungės komandoje

Dvi Lietuvos krepšinio komandos pradėjo susitikimus Koraco vardo Europos taurės varžybose. Pirmojo rato pirmam susitikimui Plungės "Žemaitijos olimpas" vyko į Gruziją, kur rungtyniaudami su Tbilisio "Dinamo" pelnė 80-73 pergalę. Lietuvos komandoje pasižymėjo D. Staugaitis su 26 ir N. Zabarauškas su 14 taškų. Taip pat plungiečių tarpe žaidė ir buvęs Latvijos rinktinės žaidėjas I. Migliniekas. Po šių rungtynių į Plungės komandą įsijungė iš Amerikos atvykęs juodaodis 25 metų amžiaus krepšininkas Willy Kelly, kuris yra 2 metry ūgio vyras. Šis krepšininkas yra baigęs Oklahomos universitetą ir jau vieną sezoną žaidė Slovėnijoje, o kitą – Lenkijoje.

Tos pačios taurės susitikime Šiauliuose vietinė komanda "Šiauliai" įveikė Suomijos Lahiochi YMCA klubo krepšininkus 70-61. Šeiminkams daugiausia taškų

pelnę Lietuvos rinktinės žaidėjai: Mindaugas Žukauskas – 16 ir Eurielijus Žukauskas – 13 taškų.

Edv. Šulaitis

Aukšto lygio krepšinio rungtynės

Kanados lietuvių dienų krepšinio varžybose spalio 12 d. įvyko net keturios rungtynės Fr. Redmond gimnazijos salėje. Pirmosios rungtynės Hamiltono "Kovo" mergaitės 14-15 m. įveikė Toronto "Aušrą" 74:38 rezultatu. Po to įvyko pagrindinės rungtynės, kuriose dalyvavo Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos komanda ir Kanados lietuvių rinktinė. Į šias rungtynes susirinko pilna salė žiūrovų. Visus pasveikino ŠALFASS pirmininkas Audrius Šileika. Žaidėjai pasikeitė dovanomis. Rungtynės buvo gana aukšto lygio. Pirmas puslaikis baigėsi marčiulionių naudai. Antrame Kanados rinktinė atsigavo ir rungtynes laimėjo 65:54. Pagal susitarimą Kanados komandoje galėjo žaisti keli vyresnio amžiaus žaidėjai negu svečiai. Be šių žaidėjų vargu ar Kanados rinktinė būtų laimėjusi?

Po šių įdomių rungtynių buvo dar dvi. Vyrų "A" klasėje Hamiltono "Kovas" laimėjo prieš Toronto "Aušrą" 142:134. Šiose rungtynėse "Kovo" Ričardas Wesolowski surinko net 84 taškus. Vyrų "B" klasėje Toronto "Aušrą" laimėjo prieš Toronto "Vyti" 73:63.

Sekmadienį spalio 13 marčiulioniukai žaidė draugiškas rungtynes su Toronto "Aušros" komanda. Dalyvaujant gausiam žiūrovų skaičiui Prisikėlimo parapijos salėje, prieš rungtynes buvo pagerbtas išcivijos lietuvių katalikų vyskupas Paulius Baltakis, OFM, prieš daugelį metų įsteigęs "Aušros" klubą. Vyskupui dovanėlę įteikė Zita Marčiulionytė, o vyskupas išmetė kamuolį, simboliškai pradėdamas rungtynes. Šiose rungtynėse svečiai iš Lietuvos parodė savo gabumus ir gerą susižaidimą įveikdami "Aušrą" 92:32 rezultatu. Kor.

Skautų veikla

Žiemos sezono atidarymo suieigoje rugsėjo 22 d. į vyr. laipsnius pakelti: į psl. laipsnį V. Moeckus ir T. Pajajus, į sl. – E. Pečiulis, į vsl. – P. Sukauskas. Į prit. skautų draugovę perkelti: P. Gaudie, D. Narušis, S. Simonavičius, J. Wilkinson, T. Jonaitis, M. Rovas, J. Šimonėlis, D. Karka, V. Ruslys, D. Sonda. "Šatrijos" tunte į skautes perkeltos: A. Punkytė, A. Sergautytė, V. Radžiūnaitė, E. Yčaitė; į prit. skaites – A. Bakačiūtė, A. Kaminskaitė, R. Kaminskaitė, R. Radkytė; į vyr. sk. kand. – A. Baltakytė, L. Baltakytė, A. Masionytė, A. Wilkinson.

Staiga netekome ilgamečio skautų-čių rėmėjo a.a. Juozo Balisio, mirusio spalio 2 d. tą liūdną netektį kartu pergyvena Toronto skautai-tės, vadovai-vės ir velionies šeimai ps. Onutei Balsienei, dukrai ps. Inai ir sūniui Algiiui reikiama brolišką-seserišką užuojautą. F.M.

Senas medis geriausias (kūren-ti), senas vynas skaniausias, seni draugai patikimiausi, seni autoriai įdomiausia (Baconas).

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 105 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius
3.00% už 90-179 dienų term. indėlius
3.25% už 180-364 dienų term. indėlius
3.50% už 1 m. term. indėlius
4.25% už 2 m. term. indėlius
4.75% už 3 m. term. indėlius
5.00% už 4 m. term. indėlius
5.50% už 5 m. term. indėlius
3.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
3.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
3.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.75% už taupymo sąsk. (gyv.draudą)
3.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC
3.00% už Amerikos dol. kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų.....5.90%
2 metų.....6.25%
3 metų.....7.00%
4 metų.....7.50%
5 metų.....7.75% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų.....5.95%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.



Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antradienį ir trečiadienį nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

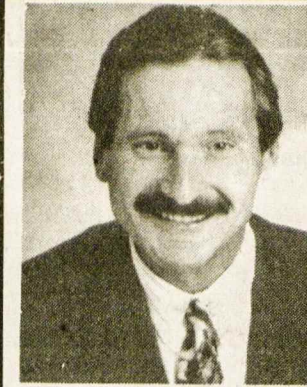
BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149



Sutton
GROUP



PAŽADU JUMS 24 valandų

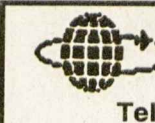
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

- pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5



MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

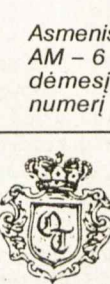
Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. G A R V I T U O T A !

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)

OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILJETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir VILNIŲ – NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! – Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurt, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

ŽIEMOS ATOSTOGOS:
FLORIDA? – tik bilietai? Su viešbučiais? Walt Disney? Visą turim, viską galim užsakyti!
KUBA? – teiraukitės apie išpardavimus! Vieną savaitę, nuo spalio 7 d., Santiago kurore su maistu ir gėrimais pardavė už \$569.
HAVAJAI? – geresnės kainos negu stambiuji turistinių firmų!
GRAIKIJAI? – šilta, mėlynas dangus! Pasinaudokit DABAR žemomis, priešsezoniškomis kainomis!
PORTUGALIJAI! – 4 savaitės, nuo vasario 20 iki kovo 20, pirmos klasės viešbutyje Algarvės apylinkėse su pusryčiais ir vakariene – \$1899!
RAMIOJO VANDENYNO pakrantės? – Hong Kongas – Bangkokas – Singapūras – Denpasar (Bali) – Hong Kongas! Nuo vasario 7 iki 20. Viešbučiai, pusryčiai ir vakariene, visi patogumai! – \$3499.



Queen Travel
International Ltd.
133 Roncevalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

ALGIS MEDELIS

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI
SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokalį vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524



Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Fondas
Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

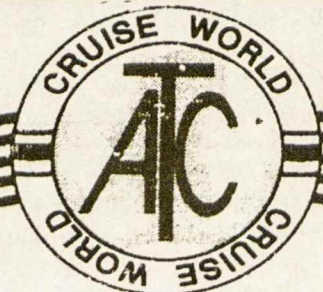
REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Dantų gydytoja**ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.**3101 Bloor Street West, Suite 308,
Toronto, Ontario M8X 2W2
(trys blokai į vakarus nuo Royal York)**Telefonas 416 237-1273****Dr. DAIVA NORKIENĖ****ŠEIMOS GYDYTOJA**Mielai priima naujus
pacientus, gimdyves**(416) 767-7725**2150 Bloor Street West (prie
Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)**[Lietuvą su Nordland Express****Siuntiniai laivu • Oro paštu****Pinigų perdavimas • Prekybiniai
pervežimai****Nordland Express** 1650 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8**Darbo valandos:** Nuo pirmadienio iki penktadienio
9 v.r. iki 6 v.v.**Toronto 416 535-5000****Skyrius: North York** 164 Willowdale Ave., North York, Ont.
416 222-4021**Hamilton** Alfredas Zorkus
905 522-9966**London** Jonas ir Marytė Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
519 657-1751**Montreal** Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
514 637-9102**Už Toronto ribų 1-800-561-3113****Juozas (Joseph)
NORKUS**Re/max West (staigoje)
ilgiausiai dirbantis agentas.Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo
bei daugiau kaip 20 metų statybos ir re-
monto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pir-
kimo, pardavimo ar remonto klausimus.**RE/MAX West Realty Inc.**

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu (staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893)

Nemokamas namų įvertinimas

**AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD****Mūsų biure Jūs galite užsakyti:**

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ škvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai jus aptarnauja:

Ona ir Audronė

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),

Toronto, Ont. M6S 3G3

**"Keistuolių teatro" aktoriai, kurių pasižiūrėti, pasiklausyti visi kviečiami į Toronto Lietuvių Namus spalio 22, antradienį, 7.30 v. vak.****"Keistuolių teatras"**

1996 m. spalio 21-29 d.d. laukiame atvykstančio į Kanadą profesionalaus privataus "Keistuolių teatro". Jis įsteigtas grupės jaunų aktorių, baigusių Lietuvos muzikos akademiją, vaidina vaikams ir suaugusiems.

Teatras jau 7 metus tobulina savo kūrybą, ieško vis naujų bendravimo su žiūrovais priemonių. Aktoriai patys kuria scenarijus, tautosaką ir grožinę literatūrą praturtina savo fantazijomis. Patys dainuoja savo sukurta dainas.

"Mūsų spektakliai vaikams nuo 3 iki ...", – šmaikštuoja "keistuoliai". Spektaklius vaikams iš tikrųjų gali žiūrėti įvairiausio amžiaus žmonės. Patys mažiausi grožisi spalvomis, aktorių plastika, muzika. Ir tėve-

liai įkliūna į spektaklio "žabangas". Betarpiškas kontaktas, šilta atmosfera, gera nuotaika, lengvai išmenamos melodijos – visa tai būdinga šiam teatrui. Aktoriai stengiasi, kad po vaikų spektaklių, kaip jie patys viename jų dainuoja, "kiekvieną mažą širdį aplankytų gerumo ilgesys".

"Keistuolių" vaidyba scenoje – vaikams yra įdomi pasaka, aktorių bendravimas su jais, nuotykių, dainų, šokių, suaugusiems – aktorių teatrališkumas, "žaidimas", žinomų pasakų tipų šaržavimas, parodijavimas. "Keistuolių teatras" nuo pirmųjų savo gyvenimo metų tapo populiariausiu Lietuvos teatru vaikams, tačiau ir suaugusiųjų pasauli "keistuoliai" apverčia "aukštyn kojom". Koncertinėse

programose jis priverčia lietuvių pasijuokti iš savo lietuviškumo, dainose liūdesį ir nerimą nuplauna džiaugsmo ašaromis. Spektakliuose aktoriai tauriai reikšmingą suaugusiųjų pasaulį praskaidrina subtilaus humoro ir autoironijos gaidėle, sulaužo klasikinius muzikos, literatūros, teatro rėmus.

Spektakliuose daug vietos skiriama fantazijai, išraiškai scenos formai, folkloro elementams. Spektaklių herojai tauriai išgalvotas situacijas, bet žiūrėdami vaikai patiki, kad taip gyvenime yra arba gali būti. Kad ir koks būtų herojus, spektaklyje visuomet pamatysi realaus pasaulio atspindį. Herojus suvokiamas kaip žmogus su jo savybėmis, humoru, bendravimo būdu. Jis atskleidžia gyvenimo tiesą, kurią vaikas nesunkiai suvokia arba gerai pažįsta.

Teatro aktorius ir režisierius Aidas Giniotis sakė, jog "Keistuoliai" buvo visuose dar veikiančiuose Lietuvos kultūros namuose, gastroliavo Lenkijoje, Austrijoje. Dabar rengiasi vykti į Daniją. Suskaičiuota, jog teatro aktoriai scenoje praleido maždaug 1500 valandų. "Keistuoliai" lankydami Kanadoje, pasirodys Toronto, Hamiltono, Londono lietuvių publikai. Atsiveža grupę ir 9 garsiausios, kuriose skamba dainos vaikams ir suaugusiems, pasakos.

Pasižiūrėti jų vaidybos, pasiklausyti jų atliekamų dainų ir pasijuokti su jais kviečiame spalio 22 d., 7.30 v.v. į Toronto Lietuvių Namus.

Ingrida Pivoriūtė

Ketvirtadalis...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Žurnalo leidėjas yra specialios paskirties AB spaustuvių "Spindulys". Tiražas – 2,000 egz. žurnalo adresas: "Santara", Gedimino 10, 3000 Kaunas.

"Santaros" redakcija jau yra parengusi net 40 knygų, kurias išleido "Spindulys". Pirmosios iš jų buvo Juozo Urbšio "Atsiminimai" ir Arvydo Vilkaičio – "Tremtinio dalia". 39-ji knyga Marijos Urbšienės-Mašiotienės "Prie žibalinės lempos", 40-ji – Stasio Santvaro "Kasdieninė lietuvių duona". Kaip laiške rašo vyr. redaktorius R. Norkus, dabar yra baigiama spaudai rengti pernai mirusios Čiurlionio dukros – Danutės Čiurlionytės-Zubovienės atsiminimų knyga, kuri turėtų pasirodyti šį rudenį. Tai jau bus 41-ji knyga.

Verta susidomėti "Santara" ir jos parengtomis knygomis, kurios turėtų rasti vietos ir išvijos kultūros mylėtojų lentynose bei bibliotekose.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės penumeratą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –**"TŽ" leidėjai****Turner & Porter**

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE**Savaitė Lietuvoje**

(Atkelta iš 1-mo psl.) frakcija siūlo referendumu priimti nuostatomis dėl tolesnio privatizavimo principų ir indėlių bei pensijų fondų atkūrimo. O seimo agrarinis komitetas pasiūlė referendumui dar vieną klausimą – konstitucijos 47-ajame straipsnyje numatyti, kad žemės ūkio paskirties žemė galėtų būti parduodama ir juridiniams subjektams.

**Nekandidatus JAV
gamtosaugininkas**

"Lietuvos rytas" (nr. 221) skelbia, kad rugsėjo 19 d. Lietuvos seimas priėmė įstatymą, nurodantį, jog prezidentu gali būti renkamas Lietuvos pilietis pagal kilmę, ne mažiau kaip trejus pastaruosius metus gyvenęs Lietuvoje. Todėl JAV gamtosaugininkas Valdas Adamkus neturės teisės būti kandidatu į Lietuvos prezidentus. Senuoju, ligšiol galiojusiu įstatymu lietuviams išieiviams buvo taikoma išimtis. Naujasis seimas dar galėtų priimti senąjį įstatymą nuostata, tačiau V. Adamkus to nesitiki, rašo "LR" (nr. 222). Nors išieivijos lietuviai buvo at-

stumti ir jiems atimta pilietybė, jis vis tik jaučia pareigą stabdyti LDDP diktatūros laikotarpį. "Jis teigė neagituojas nei už vienus, nei už kitus, tačiau ragino nelikti abejingais ir eiti balsuoti".

**Laisvoji ekonominė zona
Klaipėdoje**

ELTOS pranešimu, spalio 2 d. įsigaliojo įstatymas, valdantis laisvosios ekonominės zonos steigimą Klaipėdoje, 205 hektarų plote 49 metams. Iki lapkričio 2 d. bus paskelbtas tarptautinis konkursas, kuriame bus parinkta zonos bendrovė. Jame gali dalyvauti Lietuvos arba užsienio įmonės, kuri pateiks geriausią verslo planą, numatantį realias investicijas, naujų darbo vietų sukūrimą, naudingą visai valstybei ir Klaipėdos miestui veiklą, jūros uosto apkrovimo didinimą, zonos infrastruktūros (ūkio šakų komplekso) plėtojimą, vietos verslo skatinimą. Išrinktoji bendrovė spręs, kokios įmonės dirbs laisvojoje ekonominėje zonoje, tvarkys visus zonos veiklos reikalus. Zona turėtų pradėti veikti po pusmečio. RSJ

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Bouchardui, teisinasi, kad jiems trūko R. Bourassos. Esą tik jis vienas turėdavo kvebekiečius pergalėn vedančių politinių kelių žemėlapi.

Kvebekiečių atsiveikimas su velioniu įvyko Kvebeko mieste, kur jo palaikai uždarė karsę, apdengdami Kvebeko vėliava, jų laukė provincinio parlamento Raudonojoje salėje. Ilga atsiveikinančiųjų eilutė pradėjo Kvebeko separatistų premjeras L. Bouchardas su Kanados ministru pirm. J. Chretieniu bei kitais žymiaisiais pareigūnais, svečiais ir paprastais kvebekiečiais. Per dvi dienas pro karsą turėjo praeiti tikrai didelis kvebekiečių skaičius.

Valstybinėms laidotuvioms ve-

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8Visais namų pirkimo-
pardavimo reikalais jus
informuos ir maloniai
patarnaus**NIJOLĖ B. BATES**
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

R. Bourassą jis pavadino politiku, kurį kvebekiečiai mylėjo. Esą dabar, kalbėdami apie Kvebeką, visi prisimins jį ir jo nuveiktus darbus. Laidotuvės buvo privačios. Jose dalyvavo tik šeimos nariai bei kiti artimi asmenys. Montrealio burmistras P. Bourque įsipareigojo R. Bourassos vardu pavadinti kurį nors pastatą, gatvę ar aikštę. V. Kst.

Registruota masažo terapeutė**Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.**

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masażas ("Craniosacral Therapy")

Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja**Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.**

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070**Dantų gydytojai****Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.****Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.****Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.**
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677**Šeimos gydytojas****dr. Aleksandras Spudas**

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,

(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082**Advokatas****VIKTORAS E. RUDINSKAS,**

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.**Advokatas****ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.**

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393**Fax 416 763-0674**Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje nuo
"Lietuvos" viešbučio)**Vilnius****Tel. (3702) 22 78 97****Fax (3702) 22 63 68****CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER****CMD Insurance Services****Dėl visu rūšių draudimų** Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudimo reikalais; į Rimą Drešerį kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudimų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8**Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406****FAX 905 624-8238****Chamney McWilliams Inc.****Nekilnojamo turto įkainojimas** – morkių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334**DRESHER Appraisal Ltd.****Nekilnojamas turtas.** Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius**Tel. 416 233-3334****DRESHER Real Estate Ltd.****Patarnavimas - greitas ir tikslus!**

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE**Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,**

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO

Anapilio žinios

– Rudeninė Kapinių lankymo diena bus lapkričio 3, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoaiškštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvių kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį 2.30 v. p. p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilį ir pamaldas įprastą sekmadienio tvarka.

– Spalio 6, sekmadienį, parikštytas Stasio ir Irenos (Cirutyšės) Maksimavičių sūnus Viktoras.

– Spalio 5, šeštadienį, susituokė Algirdas Baltrušaitis su Vida Krilavičiute.

– Spalio 20, sekmadienį, Anapilyje lankysis Šarūno Marčiulionio mokyklos krepšinio komanda iš Lietuvos. Žaidėjai dalyvaus 9.30 v.r. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje ir apžiūrės visas Anapilio ištigas. Ta pačia proga Anapilio didžiojoje salėje jiems bus suaruštos krepšinio rungtynės su Anapilio parapijos jaunimu. Visi kviečiami šiose rungtynėse gausiai dalyvauti ir tuo paremti mūsų sportuojantį jaunimą čia ir Lietuvoje.

– Anapilio moterų būrelio susirinkimas bus spalio 20, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių buvusios bankelio patalpose Anapilio salės antrame aukšte. Bus tariami kapinių lankymo dienos reikalai.

– Mišios spalio 20, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pzedziecienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Juozą Balį.

Išganytojo parapijos žinios

– Evangelikų-liuteronų 50 m. sinodo įsteigimo sukakties šventė Toronto įvyks spalio 27 d., 1 v.p.p. Iškilmingose dalyvaus parapijos ir "Aro" choras. Po pamaldų bus minėjimas ir pietūs Lietuvių Namuose. Bilietų teirautis pas P. Langienę tel. 416 233-0511 arba pas parapijos pirmininką E. J. Steponą tel. 416 622-5896. Prašome bilietus iš anksto užsisakyti. Rengėjams reikia žinoti, koks žmonių skaičius dalyvaus. Kviečiami visi į šią parapijos šventę.

– Nuo lapkričio 10 d. pamaldas 9.30 v.r. kiekvieną sekmadienį laikys kun. A. Zižniskas.

– Visais parapijos reikalais prašome kreiptis į parapijos pirmininką E.J.St.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienio, spalio 13, popietėje dalyvaus 100 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Evaristas Fedaras iš Winnipeg, Gintas Kvedaras iš Vilniaus, Irena ir Andrius Valkauskai iš Montrealo, Jonas Norkus iš Hamiltono. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN vyrų būrelio narys Emilis Bartminas.

– LN valdybos posėdis – spalio 23, trečiadienį, 7 v.v.

– Spalio 16, trečiadienį, 12 v.p. p. šaukiamas LN vyrų būrelio valdybos posėdis. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti Teodorui Stanuliiui 416 769-1616.

– LN informacinis susirinkimas įvyks spalio 20, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Vytauto Didžiojo menėje. Bus svarstomi Slaugos namų ir Lietuvių Namų reikalai.

– Spalio 24, ketvirtadienį, 7 v.v. šaukiamas LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kviečiami dalyvauti po tris atstovus: moterų ir vyrų būrelių, kultūros komisijos ir "Atžalyno".

– Lietuvos partizanų kvartetas "Girių aidas" koncertuos Lietuvių Namuose spalio 29, antradienį, 7 v.v. Kvartetą sudaro buvę partizanai, sovietmečiu kalinti Sibiro kalmuose: muzikos vadovas A. Paulavičius, vadovas V. Baisys, A. Lukša, Vl. Šiukšta. Su kvartetu koncertuoja solistas Vincentas Kuprys.

– LN tradicinis pobūvis įvyks lapkričio 9, šeštadienį, Kar. Mindaugo menėje. Kviečia visus LN visuomeninės veiklos komitetas.

– Spalio 17-18 d.d. įvyks LN rengiamas vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Daiktai priimami LN darbo valandomis nuo 9 v.r. iki 5 v.v., tel. 416 532-3311.

INVESTICIJŲ GALIMYBĖS! Lietuvios bendrovė "PLC Validus" kviečia jungtis į pelningą Lietuvos turizmo verslą. Daugiau informacijų galima gauti paskambinus Astrai tel. 416 259-6484.

SPAIN PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Prisikėlimo parapijos žinios

– Kanados lietuvių dienų proga iškilmingas Mišias aukėjo ir tai progai pritaikyta pamokslą pasakė vysk. P. Baltakis, OFM. Mišiose dalyvavo Lietuvos ambasados patikėtinis Otavoje J. Paslauskas su šeima. PLB pirm. Br. Nainys, Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos krepšininkai ir "Aušros" klubo sportininkai, kurie Mišiomis pradėjo savo naują sporto sezoną. Per Mišias gitaroms grojo jaunimas, giedojimui vadovavo Indrė Viskontaitė. Taip pat buvo paminėta Kanados Padėkos diena su pritaikytais skaitiniais aukojimo procesijoj ir altoriaus papuošimais.

– Šis sekmadienis, spalio 20, yra mišių sekmadienis. Ta proga bus išdalinti aukų vokeliai, o rinkliava misijoms paremti bus spalio 27 d.

– Mūsų mirusieji: spalio 8 d. palaidotas a.a. Aleksas Petryla, 80 m. Paliko žmoną Bronę ir dukras Birutę ir Ziną su šeimomis; spalio 9 d. palaidota a.a. Ramutė Grigoniūnė, 62 m. Paliko vyrą Adomą, sūnus Juozą, Aleksą ir Raimundą su šeimomis, seserį Juliją Vaitkevičienę ir brolį Algį Žaliauską su šeimomis.

– Šeimos šventės proga mūsų parapijos šeimos bus specialiai prisimintos spalio 27 d. per 9.15 v.r. ir 10.15 v.r. Mišias. Vaikučiai kviečiami ateiti su "Halloween" drabužiais, nes po Mišių parodų salėje vyks programa vaikučiams, tėveliams ir svečiams, kurią atliks "Keistuolių teatro" aktoriai.

– Seminaras visiems sekmadienio Mišių liturgijos dalyviams (Mišių tarnautojams, skaitovams, muzikams, giesmių vadovams) ir parapijos tarybos nariams bei įvairių tarybos sekcijų darbuotojams vyks sekmadienį, lapkričio 17, po 10.15 v.r. Mišių parodų salėje. Seminarui vadovaus iš Toronto vyskupijos centro pakviestieji specialistai.

– Stribos vakaronė įvyks parapijos salėje lapkričio 10 d., 4 v.p.p. Jos dalyviai prisidės prie vargšų maitinimo Lietuvoje.

– Metinė kalėdinė mugė, kurią organizuoja parapijos tarybos visuomeninė sekcija, vyks lapkričio 23-24 d.d. Daugiau informacijų galima gauti pas V. Juzukonytę 416 236-0848 ar pas D. Danaitytę 905 624-3296.

– KKK moterų dr-jos mūsų parapijos skyrė 40 metų veiklos minėjimas įvyks lapkričio 16, šeštadienį, 5.30 v.v. Sekmadienį 10.15 v.r. Mišios už skyrė mirusius nares.

– Sekmadienio, spalio 20, Mišios: 8.15 v.r. už a.a. Mariją ir Tadą Normantus; 9.15 v.r. už Kuodžių šeimos mirusius; 10.15 v.r. už a.a. Vincą ir Murauskų šeimos mirusius, a.a. Aldoną Kryžanauskienę ir a.a. Bronių Genčių; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Krikščioniškiesiems gimdy-mo namams Kaune aukėjo: \$50 – J. Staškevičius.

Anapilio kulturo vajui aukėjo: \$100 – V. Jasinevičienė (a.a. Juozo Jasinevičiaus atminimui).

A.a. Joanos Rovenės atminimui vyras Juozas Rovas "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A. a. Juozo Balsio atminimui Nijolė ir Vaidevutis Draugeliai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Juozo Balsio atminimui, užjaušdami jo žmoną Onutę, dukrą Iną, sesutę Genutę ir visą šeimą Stasys ir Zuzana Dziškai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$12.

A. a. Stasio Bubulio 3 metų mirties atminimui pagerbti Edvardas ir Aldona Bubuliai, Diana Wiesė, Joana Bubulienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

Malvina Kasperavičienė ir dukra Romualda paruošė ir padovanojo Anapilio patalpoms užuolaidas. Anapilio sodybos vadovybė reiškia nuoširdžią padėką.

MERGINA IŠ LIETUVOS ieško bet kokio darbo. Skambinti tel. 416 769-6674.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Alginiui tel. 905 272-8323.

LIETUVIŲ ŠEIMA ieško auklės iš Lietuvos prižiūrėti mažus vaikus bei atlikti namų ruošos darbus. Parašykite apie save, atsiųskite nuotrauką ir tel. numerį adresu: D.G., 2325 route 117, Val-Deville, Que. JOT 2N0.

Maloniai kviečiame į vienintelį ir nepakartojamą, labiausiai mėgstamą

"KEISTUOLIŲ TEATRĄ"

iš Vilniaus

1996 m. spalio 22, antradienį, 7.30 v.v.

Toronto Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo salėje vaidins, dainuos, juoksis su Jumis šeši profesionalūs aktoriai.

Bilieto kaina \$10.

"Keistuolių teatro" viešnagės organizatoriai

Baltijos kraštų – Kanados kultūrinių mainų centro (Baltic / Canadian Cultural Exchange Centre) atidarymas įvyks š. m. spalio 19, šeštadienį, 2 v.p.p., Hanover, Ont. Šiai nepelno organizacijai, steigiamai kartu su "White Pointe Fine Art" galerija, 85-10th St. W. (Hwy. 4), vadovauja lietuvis dailininkas Raimundas Rikevičius. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti atidaryme, aplankyti naują centrą.

Dail. R. Žiuraitienės tapybos paroda rengiama spalio 20 – lapkričio 2 d.d. McLaren-Barnes galerijoje, 133 Reynolds St., Oakville, Ont. Parodos atidarymas spalio 20, sekmadienį, 1-5 v.p.p. Galerijos lankymo valandos: nuo antradienio iki penktadienio 10.30-5.30 v.p.p., šeštadieniais 10.30-5 v.p.p., sekmadieniais 1-5 v.p.p.

Pranešimas dėl rinkimų į šeimą

Visiems užsiregistravusiems balsavimo dokumentai yra išsiuntinėjami paštu. Nespėję užsiregistruoti ir todėl negavę pašto balsavimo dokumentų, galės balsuoti atvykę į L.R. Generalinį konsulatą 1573 Bloor St. W. (įėjimas iš Bloor / Alhambra kampo) spalio 20 dieną, tarp 12 val. ir 4 v.p.p. ir atsinešę galiojantį Lietuvos respublikos pasą.

Lietuvos generalinis konsulas Toronto

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 27 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos vieną valandą atgal.

"Tėviškės žiburiių" administracija kapų lankymo dieną, lapkričio 3, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 5, 7.30 v.v. "Tėviškės žiburiių" patalpose. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Svarbūs pasitarimai įvyks JAV lietuvių bendruomenės tarybos metinėje darbo sesijoje 1996 m. lapkričio 2-3 d.d. Čikagoje. Numatoma diskutuoti apie šiąndieninę JAV LB pasiskirtį, Lietuvos seimo ir JAV LB atstovų komisijos darbus ir 1997 m. PLB seimo darbus. Posėdžiai vyks "Holiday Inn O'Hare International", 5440 North River Rd., Rosemont, IL 60018, tel. 847 671-6350. Toje pačioje vietovėje lapkričio 1 d. įvyks JAV LB apylinkių apygardų suvažiavimas. Daugiau informacijų teikia B. A. Vindašienė, 11129 Northwest Rd., Palos Hills, IL 60465, tel. 708 974-2464, faksas 708 974-2414.

XXXIV-tosios Kanados lietuvių dienos, atgaivintos po devynių metų pertraukos, sujaukimo Toronto. Tris dienas – spalio 11-12-13 vyko čia plačios apimties šakotą lietuvišką veiklą atspindintys renginiai, sutraukę šimtus tautiečių ne tik iš Kanados, bet ir iš JAV bei Šven-tėje dalyvavo vysk. P. Baltakis, OFM, PLB valdybos pirm. Br. Nainys, Lietuvos ambasados Otavoje reikalų patikėtinis J. Paslauskas, Lietuvos gen. garbės konsulas H. Lapas, kiti lietuvių organizacijų veikėjai. Daugelio dėmesį patraukė renginiuose dalyvavę keturi Lietuvių karininkai ir Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos auklėtiniai su savo vadovais. (Plačiau kt. nr.)

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Informacinis Toronto Lietuvių Namų

susirinkimas

įvyks 1996 m. spalio 20, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Vytauto Didžiojo menėje.

Bus svarstomi slaugos namų ir Toronto Lietuvių Namų reikalai.

Toronto Lietuvių Namų valdyba

Partizanų grupės "GIRIŲ AIDAS" išvykos Kanadoje

PROGRAMA

- ◆ Spalio 29, antradienį, 7 v.v. koncertas Toronto Lietuvių Namuose. Įėjimas – \$10
- ◆ Spalio 30, trečiadienį, 3 v.p.p. koncertas Gerojo Ganytojo misijos salėje, Wasagoje. Įėjimas – \$10
- ◆ Spalio 31, ketvirtadienį, 4 v.p.p. koncertas Hamiltono Jaunimo centre. Įėjimas – \$10
- ◆ Lapkričio 1, penktadienį, 7 v.v. Prisikėlimo šventovėje gieda Vėlinių mišiose; 8 v.v. susitikimas su visuomene parodų salėje. Laisva auka partizanų šalpai
- ◆ Lapkričio 3, sekmadienį, 2 v.p.p. minėjimas Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo. Rengia ir visus atsilankyti kviečia Toronto LN kultūros komisija

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS

VALDYBA Kviečia Jaunimą 16-35 M. AMŽIAUS

i metinį suvažiavimą

lapkričio 2, šeštadienį, 1.30 v.p.p. Lietuvių Namuose.

- ◆ Vyks paskaitos ir diskusijos apie lietuvių jaunimą, KLJS statuto peržiūrėjimas ir naujos valdybos rinkimai. Dalyviams bus paruoštos vaivės. Kviečiame narius į naują valdybą, dalyvius bei svečius.
- ◆ Po posėdžių KLJS socialinė komisija rengia "Kaukių balių" Lietuvių Namų Didžiojoje salėje. Kviečiame visus atitinkamai apsiręngti ir su kaukėmis. Pradžią 8 v.v. Dėl informacijos prašome kreiptis į valdybos narius.

Adresas: 1573 Bloor St. West, Toronto, ON,

tel. 416 762-5446

Kęstutis Dubauskas, ilgametis KLB ir kitų lietuviškų organizacijų veikėjas, "Tėviškės žiburiių" bendradarbis, atvykęs iš Kalgario į XXXIV-tąsias Kanados lietuvių dienas, spalio 11 d. lankėsi "Tėviškės žiburiiuose", domėjosi laikraščio leidyba, pasidalino įspūdžiais apie Kanados lietuvių gyvenimą. Pasak jo, Kalgaryje dar gyvena daugiau kaip šimtas lietuvių, tačiau didelė jų dalis nebedalyvauja lietuvių veikloje. Įdomu būtų tai, kad kai kurie jaunieji, neišmokę lietuvių kalbos, nori jos mokytis.

Dr. Vytautas Dambra, Lietuvos ambasadorius Pietų Amerikos valstybėms, 1996 m. spalio 3-4-5 d.d. dalyvavo Venecuelos Monagas valstijos sostinėje Maturin'e surengtame tarptautiniame investicijų suvažiavime ir parodoje "Expo – XXI amžius", kurioje atspindėjo naftos žaliavų bei lengvųjų naftos produktų ir orimulsių plėtotę. Ambasadorius padarė pagrindinį diplomatinio korpuso atstovų pranešimą ir visų ambasadorių vardu tarė padėkos bei atsivėikimo žodį. Suvažiavimo plakate Lietuva išskiriama pirmoje eilėje tarp kitų kraštų, orimulsių importuotojų. (H.G.) Inf.

IEŠKOMA ATEINANTI moteris prižiūrėti 5 metų mergaitę. Skambinti vakarais tel. 416 247-4928.

• Gyvenimas be lietuviškos spaudos yra bėgimas nuo savo tautos.

PUNIA Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekus, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Sukaktuvinė paroda

Vytauto Didžiojo universitetas Kaune ir Vytauto Didžiojo karo muziejus 1997 m. sausio mėnesį rengia sukaktuvinę parodą, skirtą Lietuvos universitetui 75 m. gyvimo sukakčiai paminėti.

Nors šis muziejus jau yra sutelkęs gana daug vertingos medžiagos, istorinių dokumentų, nuotraukų, autografuotų knygų bei kitų istorinės reikšmės rodyklių, jame ir toliau renkama visa istorinė medžiaga apie Lietuvos universitetą. Nepriklausomos Lietuvos laikais šiam universitetui dirbo ir mokėsi daug Lietuvos šviesuolių.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus vyriausioji muziejininkė Rūta Balydienė išsiuntinėjo kreipimąsi, kuriame prašoma rengiamai parodai paskolinti ar padovanoti daiktų. Jūs domina: VDU studentų atsargos karininkų korporacijos "Ramovė" veikla 1932-1940, jos nariai, jų likimai; asmenys, dirbę ar studijavę VDU; universiteto leidiniai; studentiškos kepuraitės, diplomai, studijų knygelės, vadovėliai, paskaitų konspektai, nuotraukos iš studentų gyvenimo ir pan.

Norintieji bei galintieji pagelbėti yra prašomi rašyti adresu: R. Balydienė, K. Donelaičio 64, Kaunas 3000, Lietuva, tel. 226075 (darbo), 723419 (namų), faksas 37077-22-96-06. Inf.

DAIVA DALINDA, BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

MONTREAL

Henriko Nagio fondas, įsteigtas poetui mirus, atidarė sąskaitą nr. 5683-ES1 Montrealio lietuvių kredito kooperatyve "Litas", 1475 De Seve, Montreal, Que. H4E 2A8. Tel. 514 766-5827. Iš fondo pajamų numatoma skirti stipendijas gabiems lituanistikos studentams, studijuojantiems Vytauto Didžiojo un-te ir pasiryžusiems dirbti pedagoginį darbą. Reikia tikėtis, kad besirūpinantys tuo fondu asmenys artimoje ateityje paskelbs daugiau informacijų spaudoje.

Montrealio lituanistinė mokykla spalio 5 d. išvyko į Vergers

Denis Charboneau, apie 40 km į pietus nuo Montrealio, skynė obuolius. Kai beveik visi mokiniai su tėvais ir mokytojais susirinko į nurodytą vietą, buvo arkliais nuvežti į sodus. Šis važiavimas miesto vaikams buvo didelė naujovė. Obuoliavimas, esant puikiam rudens orui, irgi buvo smagus užsiėmimas. Prisiragavę ir prisirinkę nemažus obuolių maišus, vėl arkliai traukiami vežimais grįžo į pradinę vietą. Čia pasivaishinę užkandžiais, patenkinti išsikirstė namo.

Debra Milaknė ištėkėjo už Robert Lecuyer Jamaikos saloje. B.S.

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montreal (Quebec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 742-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greltas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepažeidžia apdraustų.

Įvairios žinios

"The Baltic Times", nr. 23, rugpjūčio 22-28 d.d. laidoje paskelbė Rimanto Šlajaus straipsnį, kuriame rašoma apie "Lithuanian Airlines" orinio susisiekimo bendrovę, mininčią savo penkerių metų sėkmingo patarnavimo veiklą. Keleiviai lėktuvai skraidė kasdien į 17 vietovių. Skrydžiai į Kijevą ir Varšuvą sumažėjo, bet padaugėjo į Londoną ir Amsterdamą. Per šių metų pirmuosius šešis mėnesius bendrovė uždirbsi 1.8 milj. litų. Apie 40% visų keleivių skrenda į Vokietiją. Didžiausias konkurentas esąs Skandinavijos oro linijos. Sumažėję keleivių į Frankfurtą a. M. ir Berlyną, nes lietuviams sunkiau išduodamos vizos. Pilotai buvo ruošiami Airijoje, Danijoje, Vengrijoje ir Vokietijoje. Ilgą nuotolį skrydžius jau atlieka savi lakūnai, nuskraidinę ir Lietuvos sportininkus į Atlantos olimpiadą. Lėktuvuose patarnauja gražios lietuvaitės. Gerą ir įdomų maistą paruošia bendra lietuvių-danų bendrovė "Aero-Chef-LAL". Straipsnyje minimas p. Skerstonas, pasakoja apie "Lithuanian Airlines".

"Gydytojų žinios" 1996 m. rugpjūčio 8 d. laidoje paskelbė prof. habil. dr. Jono Lelio straipsnį "Tautos luošinimas", kuriame jis nurodo negirdėtų tempų sifilio epidemijos plitimą Lietuvoje. 1990 m. buvo užregistruoti 72 nauji sifilio atvejai, 1994 m. – 2142, o 1995 m. jau 3375. Per trumpą laiką susirgimų sifiliu Lietuvoje padaugėjo 47 kartus. Tuo tarpu JAV per tą patį laiką sumažėjo 2.5 karto. Vilniuje sifilio susirgimų užregistruojama daugiau negu visuose Skandinavijos kraštuose kartu paėmus. "Šios epidemijos apimta Lietuva primena atsilikusią buvusią kolonijinę Afri-

ka. Suktis bus pradėta minėti dar šių metų rudenį. 1997 m. vasario 10-16 d.d. numatyti renginiai: iškilmingi minėjimai, mokslinės konferencijos, parodos, konkursai, koncertai, sukakčiai skirtų leidinių pristatymas. Pagrindinis šventės renginys įvyks 1997 m. vasario 16 d. Kauno technologijos universiteto atnaujintoje salėje, kurioje 1922 m. vasario 16 d. buvo pasirašytas universiteto steigimo aktas. Inf.



Baltijos kraštų – Kanados kultūrinių mainų centras Hanoveryje, Ont., kurio atidarymas įvyks 1996 m. spalio 19 d.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimus išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

CANDLELIGHT CATERING
Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštinėms ir pusrūgims. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joana Bubulienė.